National Library 55253
Gen. Acquisitions Section
OTTAWA, Ont. K1A ON4
L

National Library
Bibliothèque Nationale
MAR 29 1984

VABA EESTLANE

Second class mail
registration number — 1089.

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

ILMUB IGAL TEISIPÄEVAL
JA NELJAPÄEVAL

Nr. 23 (3040) XXXIII aastakäik | Neljapäeval, 22. märtsil 1984 — Thursday, March 22, 1984 | Üksiknumbri hind 70 cent

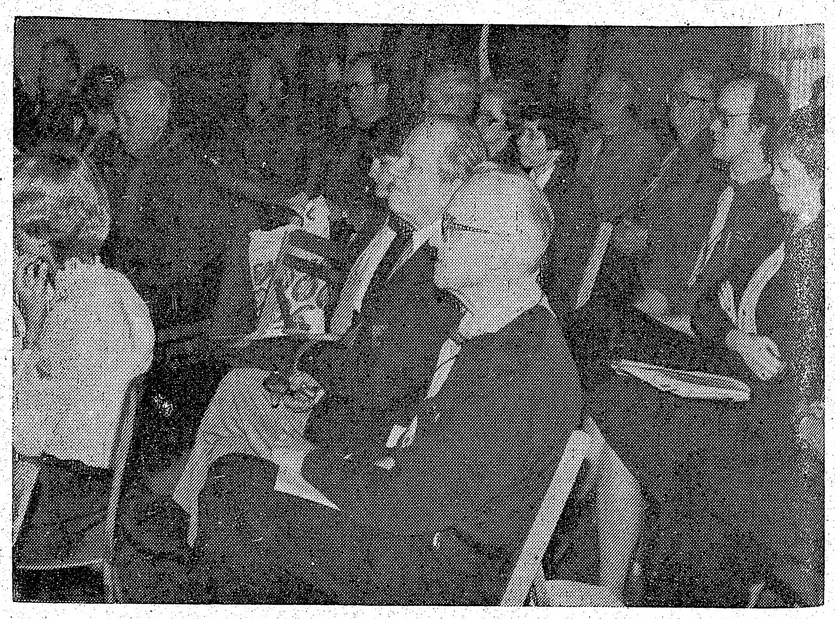

Maailmalaagri „Eesti Lipp" juhtkonnale määratud informatsioonikoosolekust osavõtjaid. Ees keskel E. Ruberg Montrealist ja B. Lindre Torontost. (Lähemalt lk. 8) Foto: E. Aleve

N. Liidu sõjalaevad Kariibi meres

WASHINGTON — N. Liidu taktikaline laevastikuüksus jõudis Kariibi merre dramaatilise demonstratsiooniga näitamaks N. Liidu laevastiku üha suurenevat tugevust. Pentagoni ametnikud ütlesid, et nad vaatasid N. Liidu laevastiku lähenemisele kui suurimale demonstratsioonile Kariibi merre sisenemisel ja kui „sõnumit", et N. Liit kavatseb saata väljakutse USA koduvetesse ja võib võimaliku konflikti puhul ohustada seda mereala, mis seni peetud USA siseõueks. Laevastiku grupis oli helikopterite kandja „Leningrad" ja kaks hävitajat.

Miin vigastas N. Liidu tanklaeva

MANAGUA — N. Liidu tanklaev, mis tõi õli Nikaraaguale, sai tõsiselt vigastada, kui jooksis Puerto Sandino sadamas miinile, mille olid sinna asetanud mässulised. Viis meremeest olid saanud vigastada, kaks neist tõsiselt. Laev jõudis siiski kuidagi sadamasse.

Liibüa ründas jälle Sudaani

WASHINGTON — USA võib varustada Sudaani uuendatud radari- ja õhukaitse rakettide süsteemiga Liibüa poolt jälle alustatud rünnakute vastu. President Reagani valitsus saatis kaks Airborne Warning and Control System (AWAC) lennukit Egiptusse möödunud nädala lõpul pärast N. Liidus valmistatud Tu-22 pommitaja rünnakut Sudaani linna Omdurani vastu.

Ka Egiptus saatis üksusi oma liitlasele Sudaanile abiks, pärast kui Liibüa lennuk pommitas riigi suurimat linna. Liibüa uudisteagentuur ütles, et nende välisministeerium on „kategooriliselt eitanud" et nad olnuks pommitamisega seotud.

Lahendamatu Liibanoni küsimus

Jordaania eitav seisukoht Reagani ettepanekule

Shveitsis peetavail läbirääkimistel Liibanoni ja Kesk-Ida küsimuste lahendamiseks on olnud teatavat optimismi. President Amin Gemayel ütles, et Liibanon on lähedal „uuele ajaloolisele kokkuleppele", mis võivat lõpetada üheksa aastat kestnud verevalamise ajajärgu.

Ta tegi sellise kommentaari pärast läbirääkimisi rahu leidmiseks sõdivate kristlaste ja muhamedi eriosade vahel. Kaks eeltööd tegevat komiteed olid andnud viimast lihvi sellekohasele eelnõule, kus olid ette nähtud julgeoleku eeskirjad ja poliitilised reformid Liibanonis, mis siis esitati konverentsile möödunud pühapäeval. See tagaski optimismi, mida Gemayel väljendas ka Shveitsi tv-reportereile.

Gemayel ütles siiski, et tema lahkumine, mida druusid ja shiite muhameedlased on nõudnud, ei lahenda riigi probleeme, mis pole niivõrd isiklikud kui usulised.

Ta märkis oma vahekorda Süüria presidendi Hafez Assadiga ja iseloomustas viimase tõsist tahet ja pühendatust Liibanoni päästmiseks praegusest olukorrast.

Vahekord USA-ga olevat mõneti pingeline pärast seda, kui Liibanon tühistas USA poolt sobitatud kokkuleppe Iisraeliga nende vägede Liibanonist välja tõmbamiseks.

Gemayel ütles, et Liibanoni tulevikuplaanis on Lõuna-Liibanoni „vabastamine" Iisraeli okupatsiooni alt, taastada jälle inimestele julgeolek ja tagada kõigile võrdsus ja õiglus Liibanonis.

Oma seisukohad Genfi läbirääkimistele andis ka Jordaania kuningas Hussein, öeldes, et lähemas tulevikus pole tal otseseid läbirääkimisi ettenäha Iisraeliga. USA on kaotanud araabia maailma usalduse vahesobitajana Araabia-Iisraeli konfliktis.

President Reagan oli teinud ettepaneku palestiinlastele oma eluruumi andmiseks Iisraeli poolt okupeeritud Jordani läänekaldal, mida valitsetakse koos Jordaaniaga.

USA valitsus näeb Husseini loobumist sellest plaanist kui suurt tagasilööki Reagani Kesk-Ida poliitikale.

Hussein ütles veel, et Iisraeli saamatus palestiinlastega vahekorda korraldada või peatada oma asustuste rajamist okupeeritud araablaste maa-aladele on peamised takistused Kesk-Idas rahuni jõudmiseks.

Hussein kordas oma arvamist, et USA seisab tugevasti Iisraeli taga ja sellisena on tarbetu igasugusteks läbirääkimisteks Iisraeli ja araablaste vahel. Mõned päevad tagasi oli Hussein hämmastanud Reagani valitsust,

öeldes et USA on loobunud oma printsiipidest ja marsib nüüd nagu Iisrael talle dikteerib.

Vaatamata mõnesele optimismile konverentsi võimalike tulemuste osas, lõppesid läbirääkimised möödunud teisipäeval edutult, anti ainult lubadus katsuda vältida omavahelisi võitlusi Beirutis, aga need algasid hoogsalt juba konverentsi kestel.

Moskva tekitab orwell'likku kliimat

GENF — USA süüdistas Moskvat, et viimane on kasutanud maailmas „hirmu kliima" loomist nagu kirjeldatakse George Orwelli ramatus „1984". Viimase aasta jooksul pole USA-l olnud edu N. Liiduga suhtlemises, vaid veelgi suurenev vahekordade halvenemine, ütles USA delegaat Richard Schifter 15-leheküljelises maailma olukorda hindavas ülevaates, mille ta esitas ÜRO inimõiguste komisjonile. See hirmu kliima seisnevat pikaajaliste vanglakaristuste andmises erimeelsetele, siseeksiili saatmises ja vaimuhaiglaisse paigutamises.

R. Schifter süüdistas Moskvat, et see ei luba Krimmi tatarlasi tagasi nende kodumaale ja eitab eestlastele, lätlastele ning leedulastele õigust elada nende kultuurilise arengu kohaselt.

„Võõrad" Rootsi rannikul

STOKHOLM — Rootsi sõjaväeüksused pidasid jahti võõrale allveelaevale ja tulistasid akvalangisti, keda nähti tulevat merest väiksele Almö saarele.

Karlskrona mereväelaevastiku baasi ametnik ütles, et nende üksused kasutasid koeri mitme akvalangisti otsimisel ja olid avanud mitmel korral tule pühapäeval 4. märtsil.

Almö saar on selle piirkonna sees, mis suleti Rootsi sõjajõudude poolt kolm nädalat tagasi,

kuna nad olid veendunud, et nad on püüdnud lõksu võõra veesõiduki, võimalik et mini-allveelaeva.

Sõjaväeametnik ütles, et üksused avasid tule ka ühele üksikule akvalangistile, keda nähti Almö juures laup., 3. märtsil, kui rootslased heitsid helikoptereilt saarte juures merre süvaveepomme.

Rootsi sõjavägi teatas, päev varem,

et üht allveelaeva märgati peidutsevat Karlskrona ees merel

ja et süvaveepommid heideti selle hirmutamiseks.

Sõjaväeallikaist öeldi, et nad arvavad, et see oli „emalaev", mis võivat katsuda organiseerida kinnipüütud miniallveelaeva põgenemist.

600 afgaani partisani langesid võitlusis

NEW DELHI — Afganistani valitsuse üksused surmasid üle 600 antikommunistliku partisani nelja päeva jooksul peetud ägedais lahinguis. Afganistanis valitsus teatas, et tosinaid partisane sai surma möödunud pühapäeval, 157 möödunud laupäeval ja 461 neljapäeval, mis on kõrgeim päevane langenute arv pärast 1979. a. detsembris alanud võitlusi venelaste okupatsioonivägedega.

Türgi vangid näljutasid end surnuks

ANKARA — Kuni 12 inimest näljutasid end viimastel nädalatel surnuks Türgi vanglais protestiks halbade elutingimuste ja piinamiste pärast. See on suurim näljastreik sõjaväevanglas, kus enamus vange on separatismiliikumises süüdistatud kurdid.

T. E. Aianduslubi

Neljap., 29. märtsil 1984
kell 7.30 õ. Eesti Majas
loeng:

Hilja Jukkum:

MAITSEAINED

KÕIK TERETULNUD

TARTU INSTITUUT
310 BLOOR ST. WEST
TORONTO, M5S 1W4
Sissekäik: Madison Avenue — Spadina jaam

HEA TUJUGA KEVADESSE!

TORONTO EESTI SELTS KORRALDAB

LAULUS, MUUSIKAS, SÕNAS, VÕIMLEMISES JA RAHVATANTSUS SUURÜRITUSE

III KEVADPOPURRII

Pühapäeval, 1. aprillil 1984, kell 5 õhtul, Toronto Eesti Maja suures saalis

ESINEVAD: Hamiltoni „HELLETAJAD", juhatab Olaf Kopvillem ☆ Rahvapillide Orkester, juhatab Oskar Haamer ☆ T. E. Rahvatantsurühm „KUNGLA", Peeter Jeeger'i juhtimisel ☆ Moodsa Rütmilise Võimlemise Klubi „RITMIKA" võimlejad, Annely Riga juhtimisel ☆ Heily Niidas ja Alar Aedma esitavad katkendi Elmar Maripuu näidendist „ESIVANEMATE HÄÄLED"

Solistid: MONIKA ZEBRE, sopran ☆ DESIREE MEDRI, viiul ☆ Klaverisaade - LIINA TEOSE

Pääsmed: $8.00, $6.00 pensionäridele, õpilastele ja T. E. Seltsi liikmetele, liikmekaardi ettenäitamisel. Pääsmed saadaval Eesti Maja Abistamiskomitee äris ja kohapeal 2 tundi enne eeskava algust.

Loeng
magr. Robert Kreem

PLAANITSEMINE EESTLUSE VILJELEMISEKS

Sihid, jõuvarud, meetodid

teisipäeval, 10. apr. kell 7.30 õ.

KOHV, KOOSVIIBIMINE

Instituudi arhiivi uute riiulite vaatamine.

KÕIK ON KUTSUTUD

TORONTO EESTI SEGAKOORI

LÕBUS LAUPÄEVA-ÕHTU

14. apr. kell 7 õ. Eesti Majas

Ulatuslik huviküllane muusikaline eeskava

BAAR ☆ TANTS ☆ LOTERII

Pääsmete eelmüük kooriliikmeilt ja Koidu Konze, tel. 444-7108

Eesti Invaliidetoetav Naisring Torontos

LOTERII

pühap., 8. aprillil 1984 kell 12 p.
Eesti Maja keskmises saalis

Einelaud ☆ Käsitööde müük

TES Lasteaia

MOENÄITUS KOHVILAUAGA

pühap., 8. apr. kell 3.30 p.l.
Toronto Eesti Maja suures saalis.

Pääsmed eelmüügil $5.—, kohapeal $6.—
Eelmüük toimub Eesti Majas laupäeva hommikuti

EELK PEETRI KOGUDUS TORONTOS

Laupäeval, 31. märtsil 1984 kell 5 p.l. Peetri kiriku seltskondlikes ruumes

KOGUDUSE NÕUKOGU TULUÕHTU

Muusikajuht dr. ROMAN TOI
laulab 16-liikmeline ansambel
Solistid: sopran TAMARA NORHEIM, alt IRENE LOOSBERG, klaverisaade ASTA BALLSTADT;
klaveriduett: dr. ROMAN TOI ja OMAR DANIEL —
Narva impressioonid, sdn. R. Toi
deklamatsioonid: EDGAR KINK
Ritmika võimlejad: SIINA KASEKAMP ja ANNE-LI RIGA
Sissepääs $7.—
LOTERII ★ KOHV

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

TOIMETAJA: Hannes Oja

TOIMETUSE KOLLEEGIUM: Karl Arro, Heino Jõe, Olev Träss

TELEFONID: toimetus 444-4823, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 444-4832

TELLIMISHINNAD Kanadas: aasta $51.—, poolaastas $28.— ja veerandaastas $15.—

TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $65.—, poolaastas $35.— ja veerandaastas $18.—

Aadressi muudatus 70 c. — Üksiknumbri hind 70 c.

KUULUTUSTE HINNAD üks toll ühel veerul: kuulutuste küljel $4.75, tekstis $5.—, esiküljel $5.50

FREE ESTONIAN

Published by Free Estonian Publisher Ltd.
1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

Eesti Liit Kanadas esindajate kogu koosolekust osavõtjad. Pildil vasakult esireas Hilja Härm, Vello Hubel, Viktor Rein, Ermi Soomet, Ene Runge, dr. Karl Aun, Egbert Runge, Helgi Kurm; teises reas Leida Pajur, Valdek Poolsaar, Joann Saarniit, Jaak Roandi, Martin Lepik, Eino Kuris, V. Piigli ja August Nüüd.
Foto: Vaba Eestlane

Kommentaarid

Venemaa suured loodusvarade varud on alati aidanud täita riigikassat kui see võitleb krooniliste puudujääkidega. Teisele maailmasõjale järgnenud õliajastul on need olnud peamiselt rikkalikud õliallikad, mis on andnud Kremli majandusmeeste käsutusse sellisel määral dollareid ja teisi kõvu valuutasid, et tasuda läänerikkidest imporditud toiduainete ja tehnoloogia eest — seda ainult loomulikult sel juhul kui vene agentidel ei ole õnnestunud uusi tehnoloogilisi leiutisi ning masinate-aparaatide plaane läänemaailmast varastada.

Kuid — kõnelevad statistilised andmed — viimase viie kuu kestel on Venemaa õli produktsioon hakanud näitama pidevat languse tendentsi. See langus algas juba möödunud oktoobris ning jatkunud viimaste kuude jooksul, mis on pannud läänemaailma eksperdid juurdlema, kas siin on tegemist ajutise toodangu vähenemisega või on kergelt kättesaadavad vene õliallikad hakanud kuivaks jooksma ning kõmmunistid pole oma viletsa tehnoloogiaga võimelised Põhja-Siberist õli kätte saama ja seda lääne pumpama.

Venemaa on praegu maailma suurim õli produtseerija, tuues iga päev maapõuest päevavalgele 12 miljonit vaati õli. Sellest kogusest läheb umbes veerand ekspordiks, millest Moskva saab 60 protsenti oma välisvaluutast, mis läheb peamiselt teravilja ja lääne tehnoloogia ostmiseks. Ühendriikide eksperdid kalkuleerivad, et Venemaa läänepoolsed asuvad õliväljad on hakanud kokku kuivama ja plaani täitmiseks pressitakse nii-öelda „viimane välja" Lääne-Siberi õliallikatest. Õli väljavoolu stimuleerimiseks pumbatakse nendesse õlivälja-desse suurel hulgal vett, millega on mindud aga liiale ning nüüd on jõutud kriitilisesse punkti, kus õli produktsioon nendest õlivälja-dest hakkab pidevalt langema.

Lääne-Siberi suuremaks õlipiirkonnaks on Samotlori õliväli, mis annab päevas 3 miljonit vaati õli. See moodustab poole Siberi õliproduktsioonist ja veerandi kogu N. Liidu õlitoodangust. Kuid midagi on selle suure maa-aluse õlimerega viltu, kuna möödunud aastal ei suudetud seal esmakordselt Moskvast ettekirjutatud plaani täita.

Tekib küsimus — mis juhtub kommunistlikul Venemaal siis kui seal õli, gaasi, kulla ja teiste maapõuevarude tagavarad kokku kuivavad? Poliitbüroo peaks juba praegu hakkama hoolega mõtlema, kuidas oleks võimalik oma rahvast toita kui õli ja kulda enam müüa ei ole.

☆

Läänemaailmas on üldiselt levinud arvamine, et N. Liidu kommunistliku partei uus peasekretär Konstantin Tshernenko on ainult „üleminekuaja nähtus". Kalkuleeritakse, et tema selja taga on võimu ülevõtmiseks stardivalmis 52-aastane poliitbüroo liige Mihail Gorbatshov, kes pärast Tshernenko rivist välja kukkumist upitatakse võimule ning kes hakkab riiki valitsema hoopis teistel alustel.

Põhjendamatu unistus — ütlevad sliski mõned Lääne eksperdid ja kremloloogid neid teooriaid kritiseerides. Partei keskkomitees, selle poliitbüroos ja sekretariaadis, samuti paljudel teistel juhtivatel kohtadel on vanad mehed, kes näevad noore mehe pukki trügimises suurt ohtu endi karjäärile. Nad teavad, et vanad ja haiged mehed ei suuda kunagi oma võimu peasekretärina sellisel määral konsolideerida, et nad oleksid võimelised kõiki oma vaenlasi ja rivaale kõrvaldama ning absoluutse diktaatorina võimutsema hakkama. Kuid noorema mehega on lood teistsugused — tal on aega vajalikkude kombinatsioonide tegemiseks ning oma sõprade ja toetajate toomiseks partei keskkomitee sekretariaati ja poliitbüroosse. See on kardetav — isegi ülimalt ohtlik paljude vanemate meeste karjäärile ja positsioonile!

Võib-olla on neil pessimistlike vaadetega ekspertidel õigus. Meil tarvitseb ainult meenutada noort ja energilist Dmitri Poljanskit, kes pääses poliitbüroosse täisõiguslikuks liikmeks 1960. aastal kui ta oli

(Jätk lk. 3)

Turner contra Mulroney?

Näib, et Kanada poliitilisel areenil on mõlemad pooled võitlusvalmis järgmisteks parlamendivalimisteks, mis kõigi eelduste kohaselt peaksid toimuma käesoleva aasta teisel poolel. Liberaalide read, mis pärast peaminister Trudeau taandumist ajutiselt õhupuuduse all kannatasid, on saanud pärast John Turneri kandidatuuri esitamist parteijuhi kohale värsket hapnikku ning suurte tagasilöökide osaliseks saanud partei hakkab energiliselt koondama ridu, et järgmistel föderaalvalimistel uuesti Ottawas võimule pääseda.

Tõsi küll — John Turner on praegu terve rea parteijuhi kohale pürgivate kandidaatide hulgas ainult üheks kandidaadiks kuid tema valimist juhi kohale eelolevas juunis Ottawas toimuval partei konverentsil peetakse kindlaks faktiks. Turneri positsioon tundub seda kindlamana, et tema kõrval kandideerivad poliitikud ei oma selleks küllalt poliitilist kaalu, televisiooniajastul vajalikku isikupärast värvi ja masse köitvat populaarsust, et kujuneda talle ohtlikeks vastaseiks. Ottawas toimuv uue juhi valimise konverents kujuneb seega kõigi eelduste kohaselt rohkem laialdaseks Turneri populariseerimise ja valijaskonnale suupäraseks tegemise kampaaniaks kui uue parteijuhi valimiseks.

Nii-siis — nendele eeldustele ja tugevatele alustele baseeruvatele ennustustele toetudes võiks ütelda, et eelolevatel parlamendivalimistel on konservatiivide partei juhile Brian Mulroneyle vastaseks John Turner ning nende kahe mehe võimetest oleneb suurel määral, kumb parteidest pääseb Ottawas võimule ning kas Kanada järgmiseks peaministriks on Brian Mulroney või John Turner. Sellega seoses tundub ka loomulikuna, et Kanada massimeediumid kontsentreerivad juba nüüd oma peamise tähelepanu nendele kahele mehele, nende tulevikuplaanidele ning nende kavatsustele Kanada praegusest umbtänavast välja toomiseks.

Kui Turneri senist poliitilist karjääri lähemalt vaadelda, siis Mulroneyst kümme aastat vanem Turner valiti Kanada parlamenti juba 32-aastaselt ning ta on viimase 22-aasta kestel olnud inglise kanada poliitiline lemmik ja „glamour boy", kes on juba ammu tembeldatud Trudeau järglaseks. Turner täitis Lester Pearsoni peaministriks olles mitut ministrikohta ja kandideeris 1968. aastal partei konverentsil uue parteijuhi kohale, kuid kaotas valimistel Trudeaule. Tegelikult jäi ta koguni kolmandaks, kuna temast rohkem hääli sai ka partei parema tiiva esindaja Robert Winters. Turner oli esialgu Trudeau kabinetis õigusminister, kuid 1972. aastal nimetati ta valitsuses kõige tähtsamale positsioonile — finantsministriks.

Sellest momendist peale tekkisid Turneri ja Trudeau vahele lahkhelid, mis on jäänud seniajani püsima. Õlikriis ja inflatsiooni kiire tõus tekitasid majanduselu stabiliseerimisel suuri raskusi ning John Turner loobus 1975. aastal finantsministri kohast ja lahkus hiljem ka parlamendist. Mainitakse, et Turner ei tahtnud kaasa minna Trudeau filosoofiaga, mis baseerus rahaga ümberkäimisel lahtise-käe poliitikale. Nende lahkhelide tagapõhi on seniajani jäänud põhjalikult selgitamata ning konservatiivid süüdistavad Turnerit, et ta mängis Trudeauga aastaid kaasa seda majanduspoliitikat, mis on pannud aluse Kanada tohututele riigivõlgadele.

Turner kompenseeris oma poliitilised tagasilöögid Ottawas ühes Toronto advokaadifirmas suurettevõtete advokaadina ja paljude pankade ja firmade direktorina, kuid jäi samal ajal kontakti Ottawa poliitiliste ringkondadega, oodates nähtavasti oma aja saabumist, mis nüüd tuli Trudeau lahkumisega.

Liberaalide vasaku tiiva esindajad peavad John Turnerit liiga parempoolseks ja mõned panevad ta oma poliitilistelt tõekspidamistelt isegi ühte patta konservatiivide juhi Brian Mulroneyga. Pärast oma kandidatuuri ülesseadmist antud intervjuudes rõhutas Turner eriti riigi kulude kokkutõmbamist, tööpuuduse vastu võitlemist ning Ühendriikide-Kanada suhete parandamise vajadust. Need on kõik samad argumendid, millega on parlamendis, koosolekutel ja intervjuudes kanada rahva ette tulnud konservatiivide juht Brian Mulroney. Partei vasakpoolseid näib eriti häirivat, et Turneril on väga head suhted ja sidemed Toronto Bay Street'iga, kus asuvad kõik suuremad ja tähtsamad Kanada finantsilised ettevõtted ja nende esindused.

Kanadalastel ei ole käesoleval aastal tõesti põhjust kurta igava ja stagneerunud sisepoliitilise õhkkonna üle. Valimisi ja valimiskampaaniaga seoses olevat materjali pakutakse kindlasti kuhjaga ajakirjanduses, televisioonis ja raadios. Ning kogu selle kampaania keskseteks kujudeks on Brian Mulroney ja tõenäoliselt John Turner, kellest ainult üks või teine pääseb Kanada peaministri kohale. Eestlased loodavad, et Kanada saab uue peaministri valimisel lahti oma senisest letargilisest välispoliitikast ning võtab kindlamad ja resoluutsemad seisukohad N. Liidu imperialistlike ambitsioonide piiramiseks.

K. A.

ESTO-nädalal seitse teatrietendust

Teatrid edukad globaalse kultuurikodu edendamisel

ESTO-84-ga jatkame oma 115. aastast laulupidude traditsiooni. Olukorrad — oma maa puudumine — ja moodne aeg on Ülemaailmsete Eesti Päevade haaret laiendanud ja ESTO kavasse mahub nüüd peale laulu, kontserdi ja teatri veel palju muudki. Kuid põhiliselt kannab ESTO edasi meie laulupidude traditsiooni — liidab meid kokku ja süvendab meie rahvuslikku enesetunnet. Esimese laulupeo kõne pidas 1869. a. Jakob Hurt. Ta võttis oma kõne ise ühe lausega kokku järgmiselt: „Eestlased pole mitte kärblased, kes täna sünnivad ja homme surevad, vaid üks vana ja visa sugu, kes ammu juba ilmas elanud ja ka pärast meid saab veel kaua kestma". Senini on tal õigus olnud.

Eesti laulupidude juurde on alati kuulunud eesti teater. Nii ka seekord ESTO-84 ajal. .....

RUMMU JÜRI

Päev enne ESTO ametlikku avamist, s.t. 7. juulil toimub Toronto lähistel eestlaste maa-alal Seedriorul esimene teatrietendus. See on vabaõhu-teater ja Eesti Rahvusteater esitab Asta Söödori lavastusel J. Metua rahvatüüki „Rummu Jüri". Rummu Jüri ei ole fantaasiakuju, vaid kunagi saksa parnnite ajal elas Eestis mees nimega Jüri Rumm, keda küll kuidagi kargelaseks ei saa nimetada seadusliku normide järgi, kuid eesti rõhutud rahva silmis oli ta seda küll. Ta varastas sakstelt ja jagas oma saagi vaese maarahva vahel ära just nagu inglaste Robin Hood.

KEVADE

ESTO avapäeval, 8. juulil toimub kell 8 õhtul Vana Andrese kirikus „Kevade" etendus Toronto Noorteteatri esitusel. Lavastab Endla Komi. Tegu on muidugi Oskar Lutsu „Kevadega" ja seal kohtame me alates Joosep Tootsi eht Kentucky Lõviga kõiki vanu sõpru ja tuttavaid — nagu kellamees Lible, Raja Teele, Jaan Imelik ja punapäine Kiir. Näidendi osatäitjad on peamiselt noored, mis on ilmekas näide sellest, et me pole mitte kärbsed . . .

MOSAIIGID

Teisipäeval, 10. juulil toimub Castel Frank koolimaja aulas kell 5 p.l. „Mosaiikide" etendus. See on külakost Austraaliast Adelaide Eesti Seltsi Teatri poolt. Näidendi autoriks on rahvusvahelise kuulsusega kunstnik, kirjanik ja luuletaja Gunnar Neeme. „Mosaiigid" on suure menuga mängitud Austraalias. Nagu näidendi autor, nii on näidendi ideedki noored ja värsked, kohati koguni avant-gardlikud. Õhtu, mida ükski teatrisõber vahele ei tohiks jätta.

KALURINEIU

Kesknädalal, 11. juulil toimub Ryersoni teatris Eesti Rahvusteatri esitusel kaks „Kalurineiu" etendust, kell 2:30 päeval ja 7:30 õhtul. Opereti lavastab Lydia Vohu ja taktikepp on Roman Toi käes. Opereti muusika on loonud Priit Ardna ning selle esietendus toimus Estonia teatris 18. jaanuaril 1941. Pärast paari etendust kõrvaldasid vene okupandid opereti teatri mängukavast. Selle vabaduse motiiv oli vabadusekärpijaile võõras ja vastuvõtmatu. Saksa okupatsiooni ajal tuli operett uuesti Estonia mängukavasse. Seda esitati üle saja korra . . . kuni teatri pommitamiseni ja meie sädelevate operetitähtede maalt lahkumiseni. Viimaste etenduste ajal mattus orkestrimuusika kohati piiritagusesse kahurimürasse.

1919

Neljapäeval, 12. juulil esitab Ryersoni teatris kell 7:30 õhtul Lakewoodi Eesti Teater muusikali „1919". Selle autoriks on Lembit Koorits. Lavastab Leida Lepik. L. Koorits on tuntud muusikalide looja, igaks ESTO-ks kirjutab ta uue, tuleb teatriga Lakewoodist kohale ja kirjutab oma kontosse uue menuri. Kooritsa muusikalide publikumenu on suur. Pealkiri „1919" viitab aastale 1919 ning kujutab elu ja seiku tagalas meie Vabadussõja päevil.

TRUMMID PEAVAD OLEMA

Reedel, 13. juulil toimub kell 2:30 p.l. Castle Frank koolimaja aulas ESTO-teatrinädala viimane etendus. See on jällegi külakost ja New Yorgi Eesti Teatri poolt, Näidend on autori Asta Willmanni oma sõnade järgi farss. Lavastab noor ja andekas Urmas Kärner. „Trummid peavad olema" juured ulatuvad Lydia Koidula jandini „Kuidas Tapiku pere laulupidule sai". See muidugi on nüüd sootuks uus Tapiku pere, kes Stokholmi Eesti Päevadele tõttab. Asta Willmanni farss sobib just nagu „rusikas silmaauku" lõppetenduseks, sest tõepoolest, eestlastel enestel peavad trummid käepärast olema.

Valli Voitk
ESTO-84 — Teatritoimkond.

ÜLEMAAILMSE EESTI KESKNÕUKOGU TÄISKOGU PROKLAMATSIOON: EESTI VABADUSFONDI AASTA

Teatab, et vastavalt Eesti Rahvuskongressi otsusele Baltimores 1976. aastal on loodud ÜLEMAAILMNE EESTI VABADUSFOND, ja et fond on saanud USA Tulumaksu ametilt heategeva fondi staatuse.

Eesmärgiga, et Vabadusfond kasvaks peatselt ühe miljoni dollari suuruseks, nii et selle fondi intressisummad annavad meile kindla majandusliku aluspõhja eesti kultuuri säilitamiseks ja eestluse huvide kaitsemiseks.

Otsustas Vabadusfondi tähtsuse esile tõstmiseks, määrata aasta 1984 eestlastele kogu maailma ulatuses EESTI VABADUSFONDI AASTAKS.

Ülemaailmne Eesti Kesknõukogu kutsub eesti organisatsioone, kogudusi ja iga eestlast aitama mõtte, sõna ja teoga kaasa Vabadusfondi kiireks ja edukaks ülesehitamiseks.

Võrsugu ja kasvagu koos meie Vabadusfondiga igal pool ka Eesti Vabaduse uuesti-sünni mõte ja tulgu vabadus taas Eestisse.

Sellepärast siis, Ülemaailmse Eesti Kesknõukogu nimel ja volitusel kuulutan käesoleva aasta EESTI VABADUSFONDI AASTAKS.

LEMBIT SAVI
ÜEKN esimees

Tulimuld lõpetas 34. aastakäigu

Oma 34. aastakäiku lõpetavas eesti kirjanduse ja kultuuriajakirja viimases numbris on avaldatud Peeter Puide „Kuus luuletust", Arvo Mägi „Eesti kultuuriloo põhijooni", E. Kõksi „Väike piltleksikon väliseesti kunstist VIII", Helmi Elleri „Ingliskeelne „Kalevipoeg", Mardi Valgemäe „Iha sirelite all", Veroonika Vaerase „Kuus luuletust karnevali teemal", Raimond Kolki „Mõtteid Arvo Mägi loomingu ümber", Herbert Salu „Kreeka õhtud I", Velta Rune-Dravina „Peeter Arumaa", Vello Helki „Veel ühest eestikeelsest tekstist 17. sajandil", Felix Oinase „Kuidas kirjanikud kirjutavad", Pedro Krusteni „Mälestuskilde Underist ja Adsonist ja Artur Taska „Saaremaa õiguskorrast".

Kokku on aastakäigus avaldatud 55 luuletust, ligi 40 mitmesuguses zhanris proosatööd ja 6 arvustust. Toimetusele saadetud kirjandus on meile ainsaks korrapäraselt ilmuvaks bibliofiilseks registreerimiskohaks. Kokku 224 lk.

Rahuliikumine Lõuna-Aafrikas

KOMATIPOORT, L.-Aafrika — Valgete valitsuse all oleva Lõuna-Aafrika ja marksistliku Mosambiigi vahel peagu kümme aastat kestnud vaenutegevus lõpetati mittekallaletungi kokkuleppega ning selle asemel tahetakse arendada rahu ja majanduslikke sidemeid. Mõlemad pooled nimetasid kokkulepet pöördepunktiks, mis võiks edendada rahu ka muudes selle piirkonna riikide suhetes.

H. Later Co. Lloyd'si esindajaks

35 aastat eestlaste kodude, sõidukite ja elude kindlustamist

Toronto eestlaskonnas hästi tuntud H. Later and Co. Ltd. kindlustusbüroole on tänavune aasta kolme tähelepanuväärse sündmusega. Kõigepealt ehitati ümber senised kontoriruumid, muutes need palju avaramaks. Teine suur sündmus on, et sõlmiti kokkulepe maailma suurima kindlustusettevõttega Lloyd's of London, Inglismaal ja H. Later and Co. Ltd. esindab nüüd seda Torontos. Kolmas on sellekõrval, et tänavu on kindlustusseltsil 35-es tegevusaasta.

Nende sündmuste puhul andsid kompanii president Hugo Later ja abipresident Larry Later ülevaate ettevõtte senisest tegevusest ja Lloyds'ist. Sõlmitud kokkuleppe kohta ütles H. Later, et teadaolevalt on see esmakordne juhus, et eestlastel on võimalus peale laevanduse kindlustuste sõlmida oma kindlustusi Lloyd's of London kaudu eestlaste poolt juhitud ja omatud kindlustusbüroo kaudu.

H. Later and Co. Ltd. on suurim eestlaste kindlustusfirma maailmas, asutatud juba aastal 1949, kui eestlased hakkasid Kanadasse saabuma.

Kui alul see oli ühemehe agentuur, siis nende aastate jooksul on agentuurist saanud üks suuremaid kindlustusbüroosid Torontos,

esindades kõiki suuremaid kindlustusseltse Kanadas nagu Royal, Gore, Prudential, Canadian General, Economical, Zurich jt., neile lisandub nüüd Lloyd's of London. Sellega on võimalik kindlustada iga riisikot, mis on kindlustatav ja ükski risk pole liiga suur, et ei oleks võimalik kindlustada. Klientide teenimiseks on büroos viis telefoniliini.

Kui alustati ühemehelise agentuuriga, siis nüüd on ametkond kasvanud 10-liikmeliseks, kes kõik on eestlased ja enamuses juba pikemat aega olnud firma teenistuses, nii on kõnekeeleks kontoris eesti keel. Neile võetakse veel suveabiline. Oma iseloomult on ettevõte perekonnaäri, kus direktoreiks on Ülle Later, Hugo Later ja Larry Later; büroos on autoosakonna mänedzheriks Erik Purje ja kinnisvarade osakonnas Eva Terts.

Ettevõtte tugevuse kasvamine tingiski olemasolevate ruumide laiendamise kõrvalolevate teiste kontorite arvel

vältimaks kolimist uude asukohta kaua aega oldud ja kõigile tuttavast asukohast.

Aastavahetusel toimus põhjalik remont ja ruumide lisamine.

Kes võib saada Lloyds'ilt kontrakti? Sellele vastab H. Later, et soovijal peavad olema pikaajalised kogemused kindlustusalal, tugev majanduslik alus ja andma neile küllaldaselt äritegevust. Seega võivad Lloyd'si kontrakte saada ainult suuremad kindlustusettevõtted. See on suureks prestiižhiks igale kindlustusettevõttele, Torontos on neid 16-l suuremal kindlustusettevõttel.

H. Later ütleb, et ka neil võttis umbes kaks aastat aega kontrakti saamiseks, kuna Lloyd's ei anna uusi esindusi viimastel aastatel

ja ei ole huvitatud Põhja-Ameerika kindlustustest, mis pole olnud enam tulutoovad ja enamus kompaniisid on kaotanud raha, eriti autokindlustuse osas.

Ka Lateri kompanii osas tehti enne põhjalikud uurimised, ehkki neil olid esimesed sidemed Lloyd'siga juba kaheksa aastat tagasi.

Puudutades Lloyd'si kontraktide iseloomu ütles H. Later, et need on kahesugused. Esimeseks otsene kontrakt, kus nad võivad siduda riisikot otse ja annavad Lloyd'si poliisi ise välja, kusjuures lepingusumma võib tõusta kuni ühe miljoni dollarini. Teiseks on nn. „open market", mis suurte kindlustuste puhul, nagu suuremad tööstused, laevad, kõrgehitused, suured autopargid jne. peavad saama tariifi, preemia suuruse ja nõusoleku Londonist, mil pole rahalist piiri, kuid mis võtab tavaliselt 3—6 päeva. Et kontrakti saamine võtab nii palju aega ja põhjalikku järeleuurimist on arusaadav ning oluline, kuna kontraktiga kaasub tohutu usaldus ja vastutus.

Omalt poolt aktsepteerib H. Later and Co. Ltd. riisiko,

annab välja Lloyd'si poliisi, maksab Kanada valitsuse maksud, määrab õnnetuse puhul hindaja, kui vajalik ka advokaadi

ja maksab kulud Lloyd'si poliisi alusel. Lloyd'si arvelt. Kasutada on eesti hindaja teenindust.

Hugo ja Larry Later olid möödunud aasta juunis Londonis Lloyd'si peakontoris ja kontrakt kirjutati alla novembris 1983, mil ka esimesed poliisid välja anti. H. Later and Co. Ltd. büroos on Lloyd'si tehingute järelevaatajaks määratud abipresident Larry Later.

Lõpuks tutvustas H. Later lühemalt Lloyd'si kindlustusettevõtet. See nimi on kõigile tuttav, eriti laevanduse alal. Lloyd's ei ole kindlustusselts selle tavalises mõttes,

vaid Lloyd of Corporation koosneb üle 400-st sündikaadist, mis omakorda koosneb 21.000 liikmest, kes aktsepteerivad teatava riisiko ja jagavad selle omavahel protsentuaalselt ja maksavad ka kahjutasud sellele vastavalt.

Seega saab Lloyd's võtta suuri riske ja ükski kahjustus pole küllalt suur, sest riisiko jagatakse liikmete vahel. Selle organisatsiooni avar ja mitmekülgne tegevusväli, kiires ja paindlikkus äritehingute sõlmimisel on Lloyd'si nime tuttavaks ja respekteerituks teinud kogu maailmas. Lloyd on ärimaailmas kujunenud vastutusvõime sümboliks.

Lloyd on maailma vanim kindlustusfirma, sai alguse 300 aastat tagasi 21. veebr. 1688 Lloyd Coffee House'is St. Tower Streetil Londonis, mille omanikuks oli Edward Lloyd ja külastajaiks peamiselt laevaomanikud, meremehed ja kaupmehed, kelle huvipiirkonda kuulus, et kindlustada laevu ja kaupu. Nad jagasid omavahel riisiko, pantides oma isikliku vara. Kohvikust kujunes laevanduskindlustuse keskus, mis aegamööda kujunes suurettevõtteks. Praegune aastapreemia sissetulek on üle kahe miljardi Inglise naela (ca 4 miljardit dollarit), mis keskmiselt on 8 miljonit naela igal tööpäeval, kusjuures kolmveerand sellest kuulub väljaspoole Inglismaad.

Tänapäevane kindlustus ei hõlma vaid laevu ja kaupu merel, vaid kõiki igasuguse transpordiga seoses olevaid kaupu maal, merel ja õhus.

Juba 100 aastat tagasi hakkas Lloyd tulekindlustuse kõrval pakkuma varguse ja sissemurrukindlustusi, mida kord peeti ohtlikuks riisikoks.

Sellele järgnes kullassepaäride kindlustus, mida tänapäeval vaid üksikud kindlustavad. On järgnenud igasugused kindlustused, ükski risk pole liiga väike ega mitte liiga suur. Erilise legendaarsuse on ta saanud viiuldaja sõrmede, tantsitari jalgade ja veinimaitsja suulae kindlustamisega.

Kuid Lloyd on autokindlustuses täiesti läbi löönud ja on vist ainus veel, kel on alles Auto Package Policy, milline oli Kanadas populaarne aastakümneid tagasi, kuid nüüd lõpetatud kõikide teadaolevate kindlustusseltside poolt, kui mittekasutoov autokindlustuse vorm.

Hugo Later ütleb, et tema kindlustuskompaniil on eeliseks jätkuvus poja Larry kaudu, sest laienev tööväli nõuab suuremat tööpinget.

35-e aasta jooksul on Lateri ettevõte kandnud eestlaste muresid ja taganud nende kodude, sõidukite ja elude kindlustamisega stabiilse eluvormi.

Kuid ka eestlaste kommertsionaalsed ettevõtted on kõik kindlustatud H. Lateri juures.

Visadus, püsivus, korrektsus on loonud tal usaldusliku vahekorra oma arvukate klientidega, see on ta äri eduks ja andnud talle prestiižhika koha maailma suurima kindlustusettevõtte esindajate peres.

H. Later and Co. Ltd. kindlustusfirma juhtkond ja teenistujad. Esireas vasakult Ülle, Hugo ja Larry Later, seisavad Astrid Jõgi, Ilme Purje, Tiina Pärnsalu, Evi Saarpuu, Vaike Prikko ja Eerik Purje. Pildilt puuduvad Eva Terts ja Nelly Sepp. Foto: Endel Vesk

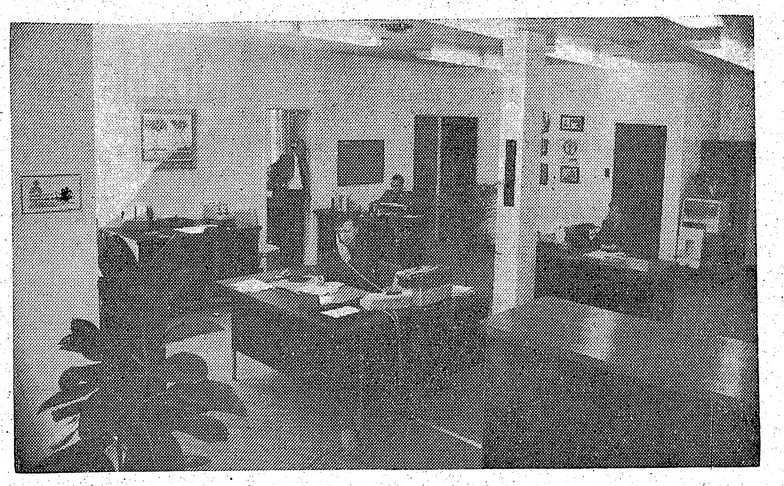

Vaade ümberehitatud ja laiendatud H. Later and CO. Ltd. bürooruumidele. Foto: Endel Vesk

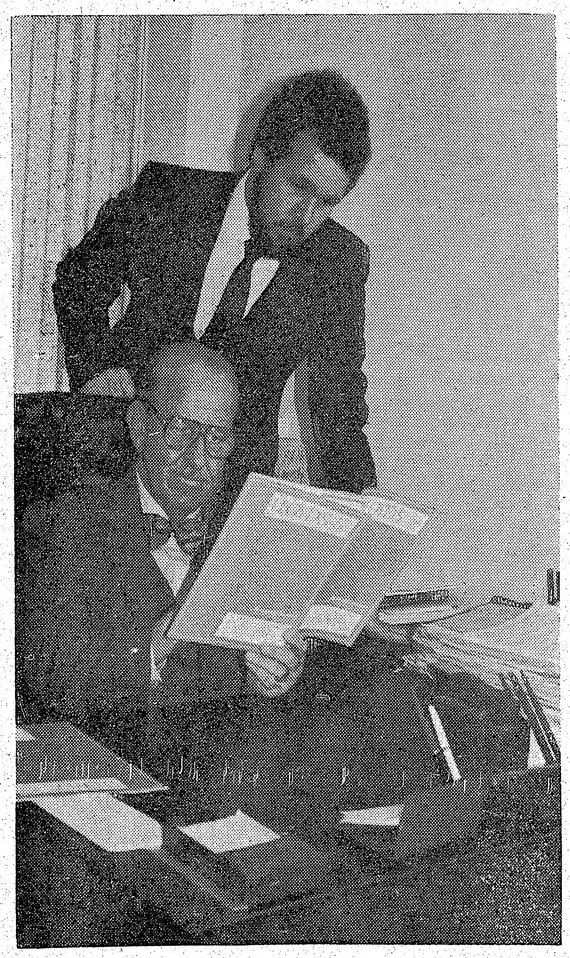

H. Later and Co. Ltd. president Hugo Later (istub) ja abipresident Larry Later tutvumas Lloyd's kindlustusettevõttega sõlmitud lepinguga. Foto: Endel Vesk

Kommentaarid

(Algus lk. 2)

ainult 43-aastane. Poljanski töötas paljudel kõrgetel ja vastutusrikastel kohtadel, olles ka peaministri esimene asetäitja. Kuid 1973. aastal nimetati ta sellelt kohalt äkki riskantsele positsioonile — põllumajanduse ministriks, millega algas ta allakäik. Kolm aastat hiljem, 1976. aastal, kõrvaldati ta nii põllumajandusministri kohalt kui ka poliitbüroost ja saadeti välismaale saadikuks. Nähtavasti vanemate meeste jalust ära. Nii vähemalt arvatakse.

Kogu selle loo juures tuleb meeles pidada, et Gorbatshov on praegu N. Liidu põllumajanduse eest vastutav poliitbüroo liige. Teda on lihtne teadmatusesse tõsta, kui ta oma nina hakkab liiga kõrgele upitama.

AMI

KÕIKIDEKS KINDLUSTUSTEKS
H. LATER & CO. Ltd.
INSURANCE BROKERS
1482 Bathurst St., 4 kord
(Bathurst—St. Clair)
Telefon kontoris 653-7815 ja 653-7816

VALVEARST NÄDALALÕPUL
24. ja 25. märtsil
dr. R. Vanaselja, tel. 921-7777
31. märtsil ja 1. aprillil
dr. T. Sauks, tel. 461-0912

Läti äri
DOWNTOWN WOOLS ARTS & CRAFTS
Uus aadress: ARCADE BUILDING — Tel. 368-5011
Sissekäik: 74 Victoria St. (1. tän. Yonge'st idapool ja 1 tän. Queen'ist lõunapool) Postiaadress: 137 Yonge St., „Shopping Mall", Toronto M5C 2A5
Rikkalikus valikus imporditud lõngu igaks otstarbeks. Haapsalu rätiku lõng. Linaseid materjale. Kanvaa ja palju muud. SKANDINAAVIAST HUVITAVAID MATERJALE KÄSITÖÖKS MUSTRIGA. Tasuta õpetamine ja nõuanne. Külastage meid. Soodsad hinnad.
Avatud: esmasp.—reedeni 9.30—6, laup. 9.30—4.

VABA EESTLANE
kaks korda nädalas

	Maksab Kanadas:	Väljaspool Kanadat:
Aastas	$51.—	$65.—
Poolaastas	$28.—	$35.—
Veerandaastas	$15.—	$18.—

KIRIPOSTIGA + SAATEKULU

	Kanadas:		Väljaspool Kanadat:
aastas	$56.—	+ $42.— i	$47.—
poolaastas	$30.—	+ $21.— i	$24.—
veerandaastas	$16.—	+ $10.50 i	$12.—

VÄLJASPOOL KANADAT ja USA-d:
LENNUPOSTIGA aastas $129.—, poolaastas $67.— ja veerandaastas $35.
Aadressi muudatus 70 centi. Üksiknumbri hind 70 centi
Kanada aadressidele palume märkida „POSTAL CODE" ja USA aadressidele „ZIP CODE"
Pangatshekk või rahakaart kirjutada Free Estonian Publishers nimele.

Tellimine saata:
VABA EESTLANE
1955 Leslie St., Don Mills, Ont. M3B 2M3
Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavalise / kiripostiga alates ..... 19..... Tellimise katteks lisan $..... siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. (Raha saata ainult tähtkirjas).
Nimi .....
Aadress .....

Uinus igaveseks meie armas ema, vanaema ja vana-vanaema

ERINA KOLK

sündinud 21. aprillil 1897 Muhus
surnud 29. jaanuaril 1984 Tallinnas

Leinavad

tütar LEIDA NURMSOO perekonnaga Vancouveris
pojad VALENTIN ja PAUL perekondadega
Rootsis

Puhka rahus!

Kauaaegset head sõpra, tuttavat ja endist üürnikku

ELLEN PEIMANN'i

neiuna OTS

sündinud 20. veebruaril 1905 Pärnus
surnud 19. märtsil 1984 Torontos

mälestavad sügavas leinas

LINDA ja HEINO PÜSSA
CARMEN JOHANSON

Armast sugulast

BORIS HÄRM'i

mälestab kurbuses

T. HELDE perekonnaga

Mälestame armast suvekoha naabrit

BORIS HÄRM'i

ja avaldame kaastunnet perekonnale

V. ENDE perekonnaga
P. KADARIK abikaasaga
E. PALIAS abikaasaga
S. PREEM perekonnaga
H. SEPP perekonnaga
A. SOOSALU perekonnaga
R. TOMSON perekonnaga
A. VARE perekonnaga

Tänuavaldus

Südamlik tänu kõigile, kes minu armsa abikaasa ja meie isa

JUHAN KÜTT'i

ärasaatmist kaasa elasid, seda lilledega kaunistasid ja omastele nii isiklikult, leinakuulutustega kui ka posti teel kaastunnet avaldasid.

Eriline tänu praost A. Taulile südamliku matusetalituse eest, Toronto Eesti Meeskoorile kaunite laulude eest ning hr. Heiki Paarale ja hr. Juhan Lätele soojasõnaliste järelhüüete eest.

HILJA KÜTT
ANTS KÜTT, REET SOOSALU ja
MAI KALD prekondadega

Tänuavaldus

Südamlik tänu kõikidele, kes minu armsa abikaasa, meie isa ja vanaisa

BORIS HÄRM'i

viimsele teekonnale saatmist lilledega kaunistasid, nii isiklikult ja leinakuulutustega kui ka postiteel kaastunnet avaldasid.

Eriline tänu preester E. Lepikule südamliku matusetalituse eest ja samuti hr. E. Soometile armsa järelhüüde eest.

Sügavas kurbuses

abikaasa ILSE
poeg ARVO perega

KAUAAEGSET SÕPRA

HILMAR LÕHMUS't

mälestavad vaikses leinas

perekond ROISER
perekond CHOROWIEC
A. ALT

ARMAST

HILDA OIDLA't

mälestab

Tema surma esimesel aastapäeval

ABIKAASA

Kiriklik suursündmus San Franciscos

Piiskop Raudsepp ordineeris Paul Maidre diakon-õpetajaks

San Francisco eeslinna San Mateo Hope Lutheran kirikus oli pühapäeval, 11. mätrsil kogunenud ligemale 150 eestlast, kes rõhuvas enamuses ei olnud kunagi varem näinud ordinatsiooni tseremooniat. Pidulikul jumalateenistusel jutlustas piiskop Karl Raudsepp Kanadast, teenisid abipraost Karl Lipping, õp. Rein Neggo Los Angelesest ja uus diakon-õpetaja Paul Maidre. Hiljem ühines nendega altaris veel ap. õigeusu preester Vambola Hüesalu, kes tõi omapoolseid tervitusi uuele ametivennale.

Piiskoplikku jumalateenistust kaunistasid San Francisco Segakoor ja solistid Malle Tzoumas, Aino Gutman ning Dimitri Tzoumas. Ordineerimisele elasid kaasa EELK S. F. koguduse nõukogu eesotsas esimehe Otto Tammega ja kohapealsete eesti organisatsioonide esimehed, esindajad.

Paul Maidre sündis 13. märtsil 1919. a. Tartus. Väike-lapsena saadud jalavigastuse tõttu oli sunnitud veetma palju aega haigevoodis. Pärast Tartu Õpetajate Seminari algkooli lõpetamist siirdus Hugo Treffneri Gümnaasiumi, mille klassikaharu lõpetas 1940. Õppis ka viiulit Tartu Kõrgemas Muusikakoolis 8 aastat.

1940. aastal esitas sisseastumise avalduse Tartu Ülikooli Usuteaduskonda, mille aga kommunistid sulgesid. Pärast seda töötas sanitarina Tartu ülikooli haiglas. 1945 astus Tartu Ülikooli Arsteaduskonda, mille pidi katkestama sõjaolukorra tõttu. Lõpetas EELK Usuteadusliku Instituudi Torontos 1982, mille järele määrati teda proovi-aastale abipraost Karl Lippingu juurde San Franciscos.

1944. aastal abiellus Tallinnas Siiri Uibopuuga, neiuna Tamleht ja adopteeris tütre Tiiu ja poja Kalle. Sama aasta sügisel põgenes perega Saksamaale. Aastal 1949 asusid Fresnosse, Californias. Alul töötas 3 aastat mööblitegijana ja pärast seda tehnilise joonestajana. Lõpetas töötamise vanema kavandajana ja asus pensionile pärast naise ootamatut surma sügisel 1983.

Fresnos elades kuulus EELK S. F. koguduse Fresno pihtkonna juhatusse selle algusest kuni asumiseni Santa Rosasse 1969. a. On juhatanud San Francisco Segakoori 8 aastat ja hiljuti võttis jälle sama ülesande oma õlgadele. Nüüd on diakon-õpetaja Paul Maidre valitud EELK Chicago Praostkonna vikaar- õpetajaks asukohaga San Franciscos.

EELK Usuteaduslik Instituut ei anna teaduslikku kraadi. Sellepärast nimetatakse Instituudi lõpetajaid pärast ordinatsiooni diakon-õpetajateks. Tegelikult omab diakon-õpetaja kõik samad õigused nagu usuteadlase kraadiga pastor.

ETV Video Recordings jäädvustas sündmuse peaaegu täies ulatuses, video filmi kestvus 1 tund ja 10 minutit.

E. Schaper surnud

Bernis Shveitsis on surnud kirjanik Edzhard Schaper, kes iseseisvuse lõpul elas kümme aastat Eestis (1930—1940) ja kirjutas seal oma suurt tähelepanu äratanud eestiainelised teosed — „Die sterbende Kirche" „Die Insel Tütarsaar" ja „Der Henker" (selles viimases „Timuka" nimelises raamatus käsitab ta 1905. aasta sündmusi Eestis).

Eestisse tuli ta korrespondendina ja elas Haapsalus ning Tallinnas. Ta abiellus Eestis, kust põgenes maa okupeerimisel N. Liidu poolt Soome. A. 1944 tuli ta Rootsi, kuna Soomes ähvardas teda kui venelaste poolt tagaselja surma mõistetud isikut väljaandmine. 1947 valis ta oma uueks asukohaks Shveitsi.

Edzard Schaper jäi suureks Eesti sõbraks ja ka oma hilisemates teostes on ta kasutanud Eesti ainestikku — ta nimetas Eestit oma „vaimseks kodumaaks". Muide on ta teoses „Der Aufruhr des Gerechten" käsitlenud Eesti vallutamist. Edzhard Schaper sündis 20. septembril 1908 Posenis.

EPL

KIRIKUD

TORONTO EESTI VABAKOGUDUS

562 Jones Ave., Toronto, Ont.
Jutlustaja E. Saraoja
20 Thorncliffe Ave.
Toronto, Ont. M4K 1V5
Tel. 463-6223

Pühap., 25. märtsil kell 11 homm. „Usk ja Elu" JUMALATEENISTUS, kus teenivad H. Sepp ja E. Saraoja. Laulab naisansambel.

Kolmap., 28. märtsil kell 7.30 õ. piibli-palvetund ainel: Valge au järg.

Eesti Sihtkapital Kanadas

Annetused, testamendi-pärandused ja mälestusfondid on tulumaksuvabad. Suunake oma annetused noortele ja teistele eesti organisatsioonidele

Eesti Sihtkapital Kanadas

kaudu tulumaksuvaba kviitungi saamiseks. — Eesti Maja, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6

362 Danforth Ave.
Toronto, Ont.
M4K 1N8

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS

Tel. 466-1951 või 466-1502

Värsked ja esmaklassilised lilled igaks sündmuseks.
Kunstkäsitöid kinkideks: ehted, merevaik, nahatööd.
puunikerdused, keraamika.
Räägitakse eesti, läti ja inglise keelt.

Eestlaste poolt eelistatud ja traditsiooniliseks kujunenud

MATUSEMAJA

Matusemaja on üle 115. aasta teeninud Metropolitan Torontot sama perekonna poolt väljakujunenud traditsioonidega. Moderniseeritud avarad ruumid, kvalifitseeritud personal ja tüllaldaselt parkimiseruumi.

Väärikas teenimine

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOMES LTD.

T. L. MORRISON — Funeral Director

467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Telefon 924-1408

Leinateateid

Rootsis Landskronas suri 30. detsembril Salme Aadli neiuna Paaver, sündinud 15. veebruaril 1905 Manus.

Burlingtonis suri 19. detsembril dr. Karl Treial, sündinud 1. aprillil 1905 Tartu vallas.

Austraalias Sydneys suri 20. detsembril Villy Bert Plaks, sündinud 20. novembril 1907 Haanjas.

Sydneys suri 21. detsembril Hilda Smith, neiuna Ramjalg, sündinud 11. augustil 1917 Võrus..

Rootsis Norrköpingis suri 31. detsembril Juhan Ereline.

Eestis suri 14. detsembril agr. Aino Rätsep, sündinud 30. jaanuaril 1907.

USA-s Baltimores suri 28. detsembril Alide Väli, sündinud 12. oktoobril 1902 Võrus.

Tallinnas suri 24. detsembril mag. pharm. Alfred Aniline, sündinud 27. juulil 1908 Viljandis.

Tallinnas suri 23. detsembril kapten Enn Kalmus.

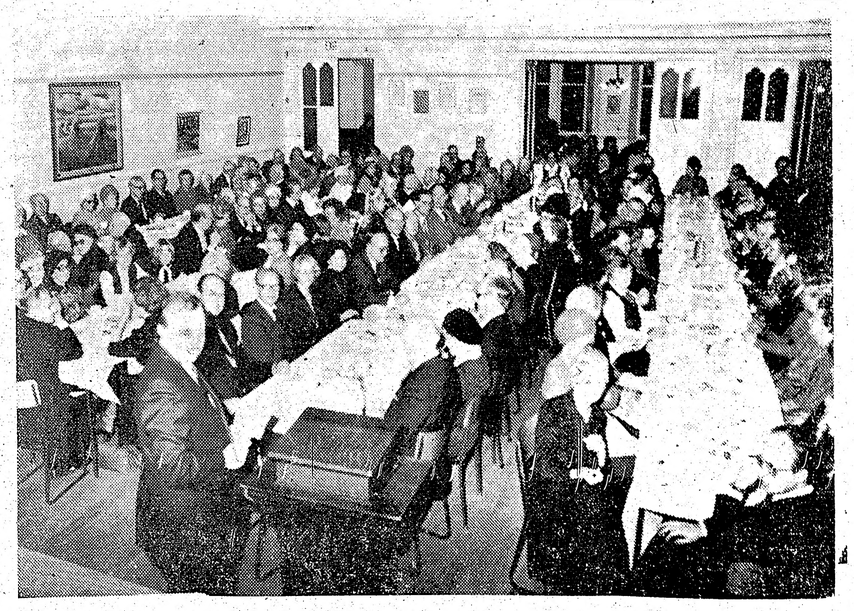

Vana Andrese kogudüses peetud EV aastapäeva tähistavale jumalateenistusele järgnes kohvilaud kiriku ülemises saalis. Ruum kippus kitsaks jääma rohkele osavõtjaskonnale.

Suvelaagri võimalus noortele Muskokas

Kristlike noorte (8—12-aastased) ja teismeliste (13—16-aastased) laagrid korraldatakse Muskokas 22. juulist—5. augustini noortele ja 5. aug.—19. aug. teismelistele, nädalaks või kaheks kauni Rosseau järve kaldal, Port Carling piirkonnas.

Valitavad eri tegevusprogrammid on: metsaelu, purjetamine, kanuusõit ja orientatsioon, sukeldumissport, veesuusatamine, ratsutamine jm.

Registreerimislehtede saamiseks helistda Olev Trallale, tel. 626-3417.

Tugev maaväring Nõukogude Aasias

MOSKVA — Tugev maaväring, mida Richteri skaalal registreeriti 7.1-ga toimus Nõukogude Liidu Kesk-Aasias, 800 km läbimõõduga maa-alal, aga nõukogude tava kohaselt ei räägita katastroofi tagajärgedest. Öeldi vaid, et ametlikult pole ohvreid, kuid seal piirkonnas on vanu savist tehtud maju, mis hävinesid.

Iraak eitab süüdistusi

NICOSIA — Süüdistused Iraagi vastu on lõpuks toonud reaktsiooni ka Iraagilt, kes on eitanud, et nende sõjavägi oleks kasutanud keemilisi relvi iraanlaste vastu ja ütles, et nad on valmis koos sellekohaseid süüdistusi uurima. Iraak saatis märgukirja Internatsionaalsele Punasele Ristile Bagdadis, süüdistades seda ühepoolses poliitilises seisukohavõtus.

VAIPADE & MÖÖBLI PUHASTUS
SEINAST-SEINA JA LAHTISED
ERIK LOKBIK — 447-9834

1 MAG. TOAGA KORTER MÜÜA
Eglinton & Kennedy Rd.
Võlavaba. Külmutuskapp ja pliit. Allmaaraudtee juures. Hea äride rajoon. Saun, seltskondlik ruum. Majaalune parkimine. Hind $37.900
Tel. 769-1335

Grupp eestlasi Republikaanide Rahvustegrupi üritusel Los Angeleses avataktiks Reagan-Bushi valimiskampaanias. Ees eesti kandlemängijad. Püsti seisavad esimeses reas vasakult teine organisatsiooni sekretär ja eestlaste juht Aino Lauri ja paremalt kolmas ajakirjandus-kordinaator Viivi Piirisild. Vasakul Matti Riivald esinemas Republikaanide Rahvuste Gruppide pidustustel.

Eestlased ühinesid Reagani tagasivalimise kampaaniaga

Kalifornia Republikanide Rahvustegrupi korraldusel toimus rahvusvaheline õhtu saksa restoranis „Turner Hofbrau Inn" Los Angelese kesklinnas, mis oli ka esimeseks ürituseks Ühendriikide presidendi Reagani tagasivalimise kampaanias. Eestlasi võttis üritusest osa 30 piiridest, eeskavas esinesid kandlemängijad ja bariton Matti Riivald.

Teadustajaks oli Balti Vabadusliidu abiesimees Tony Mazeika, kes nimetas oma avasõnas, et meie soovime, et president Reagan valitakse tagasi järgmiseks neljaks aastaks. Mazeika tutvustas Hofbrau Inni omanikku Hans Eberhardti, kes oli kava koostaja, Los Angelese maakonna esimeest Michael Antonivichi ja president Reagani etniliste sidemete koordineerijat Los Angeleses Joyce Van Schaaki ja Republikanide Rahvustegrupi esimeest dr. DeBalogh't (ungarlane). Dr. DeBalogh tutvustas erirahvuste esimehi — eestlastest Aino Laurit ning organisatsiooni asutajaid Bernard Nurmsen ja Sonja Suki (korealane) ja esimest esimeest Arne Kalmi. A. Kalmi juhtimise all muutus Republikanide Rahvustegrupp ametlikuks haruks Kalifornia Republikanide parteis.

Republikanide Rahvustegrupp on katus-organisatsioon. Dr. DeBalogh esitas uue juhatuse, kus esimeheks jäi tema ise ja abiesimeesteks Lucija Mazeika (leedulane) ja Pierre Manon (rumeenlane), Vince Juodvalkis laekur (leedulane),

Aino Lauri — sekretär-protokollija, dr. Olgierd Klejnot — sekretär-kirjavahetus (poolakas), Viivi Piirisild — ajakirjanduse koordinaator,

Ton Kallay — abi (slovak) ning erilisteks abilisteks presidendile Ilona Reksz ja Susan Jansco (ungarlased). Auliikmeteks on Kalifornia Esinduskogu liige Erno Konnyu (päritoluga ungarlane) ja dr. Edward Teller.

Organisatsiooni audiplom anti Los Angelese maakonna esimehele Michael Antonovichile ja president Reagani etniliste sidemete pidajale Los Angeleses Joyce Van Schaakile. Michael Antonovich tõi oma kõnes esile Nõukogude Liidu süsteemi pahed, kus ei ole vabasid valimisi ning üks väike grupp kontrollib rahvast. Meie peame õpetama oma rahvale, et nad võtaksid rohkem osa valimistest kindlustamaks oma vabadust. Ka tuleb toonitada, et vabadust saame ainult hoida, kui me oleme ise tugevad. President Reagani all kasutatakse riigi eelarvest 30% relvastuseks. President Carteri all oli see 22%. Nagu kirurg ei saa opereerida 1959. a. meetoditega, nii ka meie ei saa hoida oma vabadust aegunenud relvastusega. Peame olema tugevad. Nõukogude Liit ja natsid uskusid orjusesse, kuid meie riik usub vabadusse. Nõukogude Liitu valitseb kommunistlik partei, kuid Ühendriikides valitseb inimene. Meil tuleb väga tugevasti töötada, et meie häält kuuldakse, sest liberaalne ajakirjandus jälgib kindlasti rohkem demokraatide tegevust ja neil pole midagi head öelda president Reagani kohta. Me loodame, et tulevikus on rohkem oma sõnade eest vastutavaid ajakirjanikke. Ma loodan, et loete „Daily News'i", kus on head juhtkirjad ja kus avaldatakse vastu ja poolt lugejate kirju. Samuti lugege **„National Review't" ja „Wall** Street Journali". „Los Angeles Times" on kui Lääne „Pravda". Ma loodan teiega kaastöötada Reagani-Bushi valimiskampaania ajal ning loodan ka teie häältele minu ja teise maakonna liikme, Dean Dana tagasi valimistel.

„Woman of Year" audiplom anti Lucija Mazeikale (leedulanna) ja „Man of the Year" Pierre Manonile (rumeenlane).

Teadustaja Tony Mazeika luges ette soojasõnalise tervitustelegrammi Republikanide partei esimehelt Frank Fahrenkopfilt.

Ametlikule osale järgnes väga värviküllane eeskava,

kus eestlastest esines kandlekoor- ja bariton Matti Riivald, kes järjest üllatab oma uue repertuaariga, esitades seekord ameerika loomingut Broadway lavadelt ja eesti varadest Toomas Nipernaadit.

Muus kavas esinesid ungari tantsitar, laulja, suupillikunstnik **ja rahvatantsutrupp.** Rahvatantsutruppidest olid esindatud veel sakslased, poolakad, leedulased ja korealased. Bulgaarlasi esindas viiulikunstnik ja tshehhe laulja. Eestlaste pikka lauda kaunistasid eesti lipud.

V. P.

Balti Vabaduspäev Zürichis

Shveitsi Eesti Selts oli tänavu kolme balti rahvuse vabariikide ühise aastapäeva korraldaja Hotell Internationalis Zürichis. Aktuse avas SES esinaine Nina Michel, mille järel Liilia Corradi laulis Heljo Jaik-Corradi „Nagu kellukeste helin" eesti ja saksa keeles. Laul viis kuulajad rändama mälestuste radadele kodumaale ja sai väga sooja vastuvõtu osaliseks.

Järgmisena esitas Ruth Zollinger oma ema luuletuse eesti ja saksa keeles. Järgnes Olev Ruubeni, kes on Saksamaal, Münsteris Eesti Seltsi esimees, aktusekõne. See oli kokkuvõtlik ülevaade Balti riikidest ja andis hea pildi sealsest praegusest olukorrast. Kõne lõpul tehti teatavaks tänavune Eesti lipu sajaaastane sünnipäev.

Sopran Liilia Corradi laulis kolm laulu: Juhan Aaviku „Nukrushetkel" (H. Jaik-Corradi tekst), Heinrich Meri „Õnne ootel" (M. Underi tekst) ning sama helilooja „Laula, väike karjus" (Kersti Merilaasi tekst).

Järgnesid läti ja leedu laulud ning leedu rahvatantsud.

Laulis USA-st tulnud leedu sopran Laima Stepaitis.

Selle järel Liilia Corradi tutvustas Marie Underit tema 100-aastase sünniaasta puhul, esitades maailmakirjanduses esinenud kirjanduslikke kommentaare poetessi loomingu kohta. Ta näitas ka fotosid poetessist tema 97. sünnipäeval ning viimast, kus L. Corradi oli ise poetessi voodi kõrval. Ettekande juurde esitas L. Corradi kaks Marie Underi luuletust Ants Orase saksakeelses tõlkes: „Anklage" ja „Wir warten". Kolmandaks deklameeris ta H. Jaik-Corradi luuletuse „Estland, mein armes, fernes Vaterland".

L. Corradi kutsuti uuesti laulma ja ta esitas H. Jaik-Corradi „Meine kleine Melodie",

mille lõpul ka autor välja kutsuti. Soliste saatis klaveril Batya Coral.

Pärast kava anti kõigile esinejaile lilli. Kohal olid mitmed Eestist pärit olevad baltisakslased, kes esimest korda sarnasest üritusest osa võtsid ja nagu kõik teisedki, lahkusid sooviga, peatselt jälle kohata.

Vajatakse
KAUBAVEDAJAT
2 päeva nädalas
F. Krabi, tel. 656-5073

OLD MILL TAILORS
7 RIVERVIEW GARDENS, TORONTO
(1 plokk läänepool Jane'i, Bloori lähedal)
TEL. 769-9535
DAAMIDELE ja HÄRRADELE ÕMBLEMINE TELLIMISTE JÄRGI
RUDY SCHNEIDER

HELLARRA SERVICES
1989 Danforth Ave. Toronto Ont. M4C 1J7
694-6241
raamatupidamine ja tulumaks
Helle Rannik
endine keskvalitsuse tulumaksurevident

Hiljuti avatud EESTI LILLEÄRI
AARDVARK
1065 STEELES AVE W
NORTH YORK ONT
M2R 2S9
Omanik LINDA SEPP
Avatud 7 päeva nädalas
736-1170
Kodus 223-0201
AARDVARK FLORIST LTD

TASUTA! 1 paar
Wrangler®
JEANS — Saatja maksab tolli,
pakkumine on maksev ainult 30. apr. 84, kui saadate ettemaksutud tolliga üle 6-kilose õhuposti paki Eestisse.
SAVE-O-WAY PARCEL SERVICE
A DIVISION OF 547319 ONTARIO LTD.
331 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2M8
Tel. (416) 532-3042
Võtame oma kontoris vastu ka tulnuusi saatja poolt toodud esemeid õhuposti tariifiga saatmiseks:
kuni 6 kg — $50.— 8 kg — $65.— 10 kg — $72.—
7 kg — $58.— 9 kg — $69.—
Tavalise postiga 5 kg — $19.— 10 kg — $34.—
Kõik pakid on kindlustatud.
HAMILTONIS: 747 Barton St. E. — Tel. 544-3603
Wrangler
Standard kinkepakk: 4 paari „jeans" — 2 naiste ja 2 meeste, õhupostiga — 3 kg. Kõik tollid, pakkimine ja transport makstud. HIND $225.—
Saatke oma rahakaart koos instruktsioonidega meie Toronto kontorisse.
— KOHALETOIMETAMINE GARANTEERITUD —

Pühamaks kohustuseks on võidelda

Eesti Vabariigi aastapäev Vancouveris

E. V. aastapäeva tähistamine Vancouveris algab alati eestlaste ühise jumalateenistusega, mis sel aastal leidis aset Eesti Ühendatud Koguduse kirikus 24. veebr. Teenisid jutlustaja Artur Proos, õpetaja Thomas Väga ja ülempreester Eugen Ruus. Jumalateenistus oli eriti tundeid haarav ja meeldejääv oma muusikalise osa poolest. V. E. Seltsi ja V.E.Ü. Koguduse ühendkoor August Vanema ja Thomas Kirvese juhatusel esitasid koorilaulud „Kui armsad on Sinu hooned" (E. Võrk), „Mu isamaa on minu arm" (G. Ernesaks) ja „Oma käed Sa laota" (H. Wühner). Kaunis oli ka bariton Herbert Kirvese soolo „Kiitust ja tänu toome" (G. F. Händel). Jumalateenistusel kokkupandud ohver oli eesti sõjainvalidide heaks.

Eesti Vabariigi 66-nda aastapäeva tähistamise aktus peeti V. Eesti Seltsi korraldusel 26. veebruaril Meie Kodu aulas üle kahesaja kaasmaalase osavõtul.

Aktus algas Eesti ja Kanada lippude sissetoomisega rahvariietes noorte poolt Ühendatud Koguduse orkestri helide saatel. Järgnes Kanada hümn. Avasõna ütles E. Seltsi esimees R. Rannala. Ta tervitas kohalolijaid ja andis lühikese ülevaate E. Vabariigi väljakuulutamisest, lugedes ette ka osa E. V. väljakuulutamise manifestist. Palve pidas Vancouveri Ap.-Õigeusu Koguduse preester E. Ruus. Palve lõppes kõikides Eesti vabadusvõitlustes langenute mälestamise leinaseisakuga, mida saatis „Puhake paremad pojad" Ühendatud Koguduse orkestrilt.

Aktusekõne pidas 1977. a. Läänerannniku Eesti Päevade esimees Boris Tesnov. Oma sisukas kõnes meenutas ta eesti rahva helgeid ja tumedaid aegu ning käsitles praegust rasket olukorda Eestis. Nõukogude Liidu püüe on eestlasi venestada, katsudes neid teha vähemusrahvuseks oma maal. Seda sihti püütakse saavutada üle-industrialiseerimisega, andes töökätest puuduolemise põhjusel venelaste suurehulgaliseks sissetoomiseks Eestisse. Kavatsusel on Põhja-Eesti muuta üheks suuremaks fosforiidikaevanduseks, hoolimata sellest, et sarnane ettevõte kodumaa loodust reostaks. Käsil on Muuga suursadama ja Lasnamäe väljaehitamine 200.000 elaniku jaoks. Jääb ainult küsida, kust need kakssada tuhat elanikku tuuakse. Rahvas kannatab kodumaal toidu- ja tarbeainete puuduse all, sest suurem osa kodumaa töötlusest leiab kiire tee itta. Kahjuks ei ole meil Eestis tugevat kirikut, nagu seda on Leedus ja Poolas. Elujõulisemaks kirikutest on baptistide kogudused, kuid need ei tegele poliitikaga. Paljud eestlased kodumaal on muutunud tülpinuks või siis on hakanud rasket olukorda leevendama üleliigse alkoholi tarvitamisega, mis aga teeb õnnetu olukorra veelgi pahemaks.

Kodumaa eestlased on lootnud ja loodavad sellele 6% eestlaskonnast, kes pääsesid 1944. a. vabasse maailma. Loodetakse, et see vabadusse pääsenud eestlaskond teeks midagi kodu-eestlaste heaks. Kuid isegi seda lootust on nõukogude võimud hakanud kustutama oma propagandaga — nagu oleks eestlased väljaspool kodumaad juba assimileerunud võõraste rahvastega: järel olevat vaid paarsada natsi. Meie, vabaduses asuvate eestlaste pühamaks kohuseks jääb võidelda E. V. taastamise eest. Meil tuleb aktiivselt kaasa aidata meie välisvõitluslike organisatsioonide töös. Suurearvuline osavõttt ESTO '84 päevadest Torontos ja sealsetest demonstratsioonidest Eestis valitseva punavõimu vastu, on uudisteks, mis jõuavad kindlasti Eestisse, andes uut jõudu rahvale vabaduse taastamise ootamisel.

Aktusekõnele järgnesid ettekanded. Vancouveri armastatud sopsan Eevi Kuusk laulis kaks soololaulu — „Üksinda, üksinda, pean võõrsil rändama" ja „Ma unistan", V. Eesti Seltsi Täienduskooli õpilased esitasid grupi-deklamatsiooni „Eesti laul" ja Ivi Valgre deklameeris tunderikkalt luuletuse „24. veebruar". Vancouveri Eesti Seltsi Segakoor Thomas Kirvese juhatusel laulis „Püha, põline ja üllas" ja „Kus need lained igavesti" ning Vancouveri Eesti Segakoor Eugen Ruusi juhatusel „Meie laulame". Kõik ettekanded sai tänuliku publiku poolt sooja ja tugeva aplausi osaliseks.

Aktuse lõppsõnas V. E. Seltsi abiesimees Milvi Puusepp tänas kõiki esinejaid ja aktusest osavõtjaid, et võisime jälle väärikalt tähistada meie rahva suurpäeva. Aktus lõppes võimsa Eesti hümniga.

Wms.

Endine Argentiina juht arreteeriti

BUENOS AIRES — Argentiina sõjaväeline tribunal andis käsu endise sõjaväevalitsuse presidendi Leopoldo Galtieri arreteerimiseks ja kinni pidamiseks sõjaväebaasis tema osa pärast Falklandi sõjas. 9-liikmeline Sõjajõudude Ülemnõukogu on alustanud kõrgemate ohvitseride üle kohtuprotsessi, süüdistades neid sõjalise kaotuse pärast.

Income Tax Preparation
MARK TUOMOLA, B.A.
191 Eglinton Ave. E., room 206
— Soome Ühispanga maja —
Tel. 488-1801
Töötanud 1973. a. alates

SPORT

Eesti mäesuusatajad võidukad

Veebruaris toimunud Balti suusavõistlustel tegid eesti mäesuusatajad üllatuse. Kuigi eesti murdmaasuusatajaist on palju räägitud, on nende kõrval tähelepanemata jäänud mäesuusatajad. Seekord aga otsustasid üheksa eesti mäesuusatajat sellest osa võtta ja nii kujuneski, et eestlaste tulemused olid märkimisväärsed. Kõik ajad võeti elektrooniliste kelladega.

SLAALOM

Naised võistlesid kahes klassis, alla 12-aastased ja nooremad ning 13-aastased ja vanemad. Noorte klassis võistles ainult üks leedu tütarlaps. Vanemate klassis tuli esimeseks Heli Isberg, aeg 80,70, teine Hedi Later 109,56, kolmandaks lätlanna 118,25.

Poisid 13—16-aastastest oli parim Toivo Lainevool 79,52, teise koha võitis lätlane, kolmanda leedulane.

Meestest (kuni 44 aastani) tuli esimeseks Larry Later 70,95, teine Paul Väärsi 72,69, kolmas Ravo Lainevool 74,57.

Veteranidest oli esimene leedulane, teine Hugo Later 111,71.

SUUR SLAALOM

Sellelgi alal oli tütarlaste klassis ainuke leedulanna. Naiste klassis tuli esimeseks Heli Isberg 64,72, teine lätlanna Lisa Kness ja kolmas Hedi Later 84,30.

Vanemaist poistest saavutasid kõik kolm kohta lätlased.

Meeste klassis (17—44) oli esimene Larry Later 57,80, teine Paul Väärsi 61,43, kolmas läti suusataja.

Veteranidest tuli esimeseks Rein Lainevool 76,56, teine Hugo Later 87,68.

Eriauhinna parimale mees mäesuusatajale võitis Larry Later ja naistele tema õde Heli Isberg.

Relva-SS ja rendis

Saksa kõrgeim sotsiaalkohus (Bundessozialgericht) Kasselis otsustas, et endistel teenistujatel Relva-SS-is, kes sõjas haavata said ja vigastuse tagajärjel SS-i administratsiooni tööle määrati, selle aja eest rendist ei saa. Seda aega ei arvestata ka ajaliselt (Ersatzzeit).

Kaebaja teenis sõjas Relva-SS-is, sai Venemaal raskelt haavata ja viibis kauemat aega laatsaretis. Kuna polnud enam sõjakõlbulik, määrati teda tööle SS-i abistamisorganisatsioonidesse.

Sotsiaalkohus põhjendab oma otsust sellega, et see polevat olnud sõjaväeline või sõjaväesarnane teenistus, nagu rendiseseadus seda nõudvat. Eelmiste kohtuinstantside otsused, kes olid otsustanud kaebaja kasuks, tühistati. (Aktimärk: BSG 11 A 44/82). ...ER....

Soomepoiste Klubi poolt korraldatud eesti vabatahtlike rügemendi JR200 40. aastapäeval tervitas soomepoisse TEVÜ esimees Ülo Tamre ja kinnitas Soomepoiste Klubi esimehele Edgar Martenile rinda eesti võitlejate ühingute märgi. Foto: Vaba Eestlane

RISTSÕNA NR. 1187

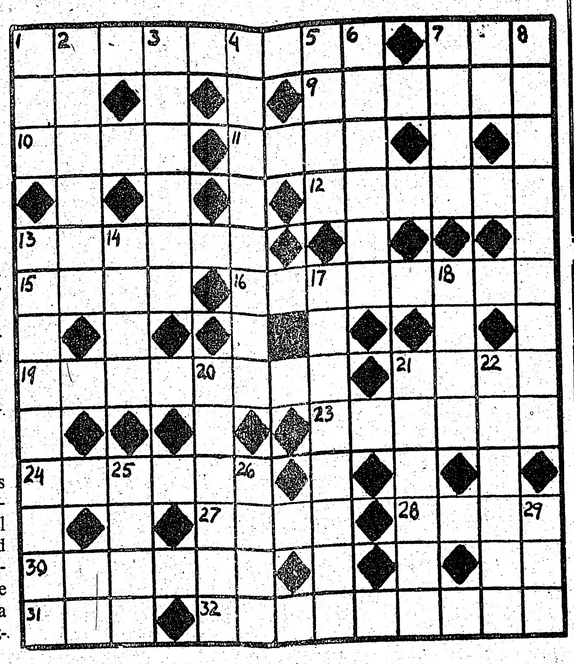

Põikread: 1. Teatud tähtpäev, 7. Mõõtühik elektrotehnikas, 9. Raskejõustiklane, 10. Sadamalinn Põhja-Aafrikas, 11. Veehaldjas soome mütoloogias, 12. Kaisutama, 13. Ühe Belgia kuninga nimi, 15. ...ütlev — kääne grammatikas, 16. Vigane inimene, 19. On see, kel pole isamaad, 21. Nanseni polaarlaev, 23. Kolme hobusega sõiduk, 24. Kinnitav või kaunistav ese (näit. kingal), 27. ...kuu — sama, mis mai, 28. Rinnakuju, 30. Tööriist, 31. Kanada ajalehtede nimi, 32. Kalast valmistatud toit.

Püstread: 1. Soome kirjanik, 2. Kuu, 3. Käik maa all, 4. Hinnaline metall, 5. Koha määrsõna, 6. Spordisaal, 7. Peale, külge, 8. Majandit pidama või juhtima, 13. Naps kangemat jooki, 14. Tuntud nimi jalanõude alal, 17. Vaatlusi tegema, 18. Riik Euroopas, 20. Kõigile kättesaadav, 21. Haiguslik kartus, 22. Väärtpaber, 25. Ema (murdesõna), 26. Naiskuju kreeka mütoloogias, 29. Tegu-saksa keeles.

EESTLASED ROOTSIS

Eesti Põllumeeste Kogude esindus Göteborgis korraldas 25. märtsil sealses Eesti Majas eesti talupoegade suurküüditamise mälestuspäeva. Kõneles Eesti Päevalehe peatoimetaja Juhan Kokla.

Halmstadi Eesti Seltsi klubiõhtul esines ettekandega Miina Härma elust ja tegevusest tema sünnist möödumise 120 aastapäeval kohalik koorijuht Linda Vanaaus.

Stokholmis korraldas Eesti Kultuuri Koondis kultuuriõhtu, kus fil.lits. Mai Raud pidas ettekande teemal „Mineviku Tallinn ja tema kunstivarad". Ettekannet täiendasid diapositiivid.

Märtsi lõpul toimus Stokholmi Medborgarhuseti suures saalis kontsert eesti helitöödest. Esinesid tenor Mikko Pulkkinen Kuninglikust ooperist ja pianist Mart Lille Helsingi Konservatooriumist. Kavas oli H. Meri, M. Saare, E. Tubina jt. helindeid. Uudisloomingut Mart Lillelt, kes peale klaverisaate esines ka solistina.

RISTSÕNA NR. 1186 LAHENDUS

Põikread: 1. Ka, 3. Auk, 6. Pisik, 10. Fakt, 11. Kaba, 12. Enam, 13. Intress, 15. Helge, 17. Les, 18. Alle, 19. Lll, 21. Ihnur, 24. Või, 25. L'eau, 27. Hilja, 29. See, 31. Advent, 33. Omaste, 36. Gin, 37. Areen, 39. Home, 41. Goa, 42. Norus, 44. Asi, 46. Raun, 48. Kaj, 50. Oinas, 52. Elatuma, 54. Penn, 55. Tüma, 56. Isik.

Püstread: 1. Kane, 2. Aktsia, 4. Uks, 5. Kasari, 6. Paht, 7. Sel, 8. Inglise, 9. Kael, 10. Filoloogia, 14. Enn, 16. Eevad, 20. Leetseljak, 22. Huts, 23. Uhmer, 26. Emmi, 28. Janno, 30. Enim, 32. Vohu, 34. Angiin, 35. Taara, 38. Ennem, 40. Oskus, 43. Raa, 45. Soe, 47. Ast, 49. Ami, 51. Nn, 53. La.

Müügil VABA EESTLASE talituses:

REHVITUD PURJEDEGA II

Sündmusi ja jutustusi mereelust

Eesti Kaubalaevastiku Juhtkonna Koondise, Torontos väljaandel, 302 lk.

HIND $8.— pluss saatekulu Kanadasse $1.—, mujale $2.—

IN MEMORIAM MIHKEL LÜDIG

Valik Mihkel Lüdigu loomingust

Ettekantud 100-aastase sünni mälestamise kontserdil 9. novembril 1980 Torontos

I küljel: AVAMÄNG — FANTAASIA, LINDA LAUL, IGATSUS, BALLAAD.

II küljel: JAANIÖÖ — sümfoonilline poeem, PÕLISMETSA JÄRV, KITS ja HUNT, LAPSEPÕLVES, LAEVNIK, ÜKS PISAR VEEREB, KOIT.

Kaastegevad sümfooniaorkester, noortekoor „Lootus", T. E. Meeskoor, T. E. Segakoor, solistid Önne Laikve, Irene Loosberg ja tshellist Winona Zelenka. Juhataja P. P. Lüdig.

HIND $13.50 pluss saatekulu

Saadaval „VABA EESTLASE" talituses ja Eesti Abistamiskomitee äris, 958 Broadview Ave., Toronto

MÜÜGIL

ARVI TINITSA koostatud

Lennuväe abiteenistuslaste sõjasõitu II maailmasõja lõpupoolel kirjeldav suurteos

Välgumärgi kasvandikud

560 lk pluss 80 lk fotosid ja dokumente

Hind $47.00 pluss $1.50 saatekulu Kanadas $3.00 teistele maadele

Saadaval Vaba Eestlase talituses

EKK Kultuurifondi auhinnaga kroonitud

IVAR IVASK'i poeem

VERANDARAAMAT

Luuletaja kaheksas luuleraamat on pühendatud oma surnud vanemaile „kelle valmust ja valmustusest sündisid veranda ja verandaraamatu autor".

Hind $7.00 pluss 50 centi postikulu

Müügil VABA EESTLASE talituses

Kummelite suvi

Aili Helm

Pühendatud kodumaa noortele

27.

Siis mindi — ja väljas tundus kurjast ilmast hoolimata hoopis vabamana. Rudniku kaldamäkke ronida ei olnudki nii lihtne. Puulaudadega tükati kindlustatud muld- ja jääastmed olid ümarad, täis tuisanud ja libedad. Püüsiline pingutus parandas tublisti Pireti umbmeeleolu. Kaldapealsel raudteel mahtus kõrvuti käima, tee oli äsja puhastatud.

Ingrid ei läbenud kojujõusmiseni oodata, vaid küsis Piretilt juba nüüd:

„Nohh, mis sa meie koorekihist arvad?"

„Mis ma oskan arvata. Ma ei tunne ju neist mitte kedagi."

„Aga sa ju said täna tuttavaks," arvas Ingrid ja lisas: „Toomas on tark ja vaimukas mees. Aga mõlemad naised seal on haned, Beata ise ja see Sagrits samuti..."

Endel Horn kiitis oma naise nalja naeruga heaks, aga Piret ütles:

„Naissoost ma just heal arvamisel ei ole ... aga kogu seltskond on mulle võõras. Nad kõnelesid paariviisi ja kõik läbisegamini — ma arvan ka, et kõigest läbisegi. Mida sa sellest aru saad, kes on vaimukas, kes taibukas? Hitler muidugi, see on vähemasti andekas mees!"

☆

Märtsist oli saanud aprill, aga Vorkutas tormas ja tuiskas endist viisi ning külma oli aina alla kümne kraadi. Siiski näitas päike ennast tihemini ja vahest tundus isegi, et ta andis sooja.

Toomas tuli linna poolt Rudniku poole ja seisatas Perepraava sillal. Toetudes vastu puitlasilat jäi ta vaatama auravat jõge. Elektrijaama kuumad veed olid jää sulatanud ja lumegi ära uhtunud. Tuul ajas lainet vastu kaldajärsakut ja kõigutas pontoonsilda. Lahtine vesi tegi mehe meele rõõmsaks ja ta vahtis seda tüki aega, kuulatades mõnuga laine loksumist. See mulin assotsieeris meeles-mõttes mingi õige õrna vabadusetunde.

Üsnagi veel lühikest aega sundasuja oli mõne kuu juba elanud sõber Alfred Pöögi juures, kui majaperemees Ljova — raudteelane, venestunud juut — ta välja oli visanud. Nad olid pühitsenud oma ühise sõbra Laur Tapupere laagrist vabanemist. Ajas veel praegugi naeru turtsatama: Alfred oli iga oma sõnavõttu alustanud kõva spordikohtuniku vilega. Aga sõna võttis ta tihti ja kesköö oli ammu möödas. Ljoval oli naine ja lapsed, ka ta ise ei saanud magada ja olles veendunud, et vilistaja oli Toomas, ta ütles sellele korteri ehk ööasemekoha üles. Vabandused ja seletused ei aidanud, juut jäi oma otsusele kindlaks — nii palju häid viinavõtjaid tema pisikesse toauberikku enam ei mahtunud.

Nüüd magas Toomas Hornide juures. Rudnikus käis tööl Teaduste Akadeemia Igikeltsa uurimise jaamas, katlakütjana muidugi. See oli saavutus, progress lausa, ei olnud siin midagi ironiseerida ... Äkki tundis ta lahtisest veest nagu tõusvat mingit kevade hõngu, ei, vist aimust, sest talve taandumise märke ei olnud vähimaidki. Ta ei raatsinud selle vee pealt lahkuda, seisis ja vahtis, kuni tõmbas taskust kirja, mille ta ise oli kirjutanud oma veel laagris olevale vröindile Valdur Viiendale. Ei olnud küll mingi kaminaesine see koht siin tuule käes kirja lugemiseks — ja ometi hakkas ta enesele poolhäälel deklameerima:

„...Mu Pulcinella elab siin,
mäe otsas, männilauast lossis.
Mul on üks, tal teine piin:
ta aina haigutab — ja spliinist
on kosilaste hirmuks mossis
ta huultekaar ja näolapp...
Noh, teate, mehikesed on lollid,
nad arvavad, et omad mollid...
on käes, kui laulatab neid papp".

„Ah!" lõi Toomas labakindas käega — jättis tüki maad salme vahele, aga luges siis jälle:

„Ja siiski saadab mind ta kuju
kui kiusatus ja kui kimäär,
mis kuju tõstes rikub tuju,
sest et ta tõelisus on väär.
Võib olla, et see siis ei rusuks
kui rohkem pead kui südant
usuks —
ent mul on luuletaja neerud:
teen näo, et kustutangi leegi,
kuid tegelikult muud ei teegi
kui läidan kahest otsast peerud.

— — —

Noor sõber, vahest avameelsust
nii röögatumalt nõuab hing,
et jälestades lavakeelsust
ja teatraalsust võtab ning
faux pas teeb jämeda — just nii et
üks minut enne lõppeesriiet
kuu peale saadab õige teksti
ja teeb nii ehtsat härja häält,
et igaüks, kes kuuleb päält
saab mulje, et ta läbi peksti."

„Tore poiss see Jevgeeni Pushkin," torises Toomas, aga tee mis tahes — ta mõtted maandusid või rändas aina Piretile. Naise kurb ja kaunis profiil seisis ta silmade ees ja saatis teda nagu võitmatu kiusatus — siin ja seal ja kõikjal. Toomas tundis Pireti väga noore olevat, kuigi ta tõepoolest oli ainult kümme aastat hiljem sündinud. Tema oli oma meelest vana mees, nelikümmend, naine aga kolmekümnene nooruke... Toomal olid lapsed asumisel, ka nende ema — aga siin oli teda nüüd põlema pannud see noor naine — ja selle tule eest ei pääsenud. Ta oli katsunud endale pisut moraaligi lugeda, aga nii kui Piretit nägi — ja nägematagi, oli vaidlematult selge, et siin on ta saatus.

Nüüd elasid nad pealegi samas korteris. Seda külastasid laagrist vabanenud ja vabanevad mehed gruppide ja troppide kaupa, eriti laupäevaõhtuti ja pühapäeviti. See koht ja korter Rudnikus oli nagu palverännakukoht, igaüks tahtis enda siin tuttavaks teha. Tema, Tooma pärast ei tulnud küll vist keegi, aga Piret tõmbas. Proua Horn oli väga seltskondlik, armastas ka klaasi tõstes vestlust arendada — ja palveränduid ei tulnud künagi ilma paraja pudelita. Ingrid, proua Horn, lõbutses hästi — aga Piret kuulas tõsisel ilmel meeste jutte, pahvatas vahel naerma oma imeilusat dooria heliredelit, kui mõni mees enese soovitamisel juba natuke naljakaks läks või üsna lihtsameelselt oma kosjakavatsused avalikuks tegi. Piretil tuli tihti korrata: „Ei, kulla härra, minust küll mehenaist ei saa!" Toomast, kes vaiksel viisil vestlusest osa võttis, oli Pireti vastus alati erakordselt rõõmustanud, aga mõnegi mekin," torises Toomas, aga tee mis he tobeduse puhul oli tal tahtmine tõmmata püstol kabuurist ja pauk vähemasti lakke lasta; ainult kabuuri ei olnud, püstolist ja paugust rääkimata. Lakke laskmise asemel võis lakke vahtida ja ennast vähe korrale kutsuda: „Vanake, mis on sinul siin õiendamist?"

Nüüd astus Toomas siiski sillalt kaldale mõttega: „Piretit praegu kodus ei ole. Ta otsib tööd..."

Hornide korter oli kahetoaline, esikust viis uks kööki. Tagatoas magasid Hornid oma kaheksakuise Leoga, eestoas kushetil Toomas ja Ingridi ema Berta ning Piret sama toa teises nurgas kahekesi ühes voodis. Toa aken oli kõrge ja lai, selle kõrval seinas seisis lakkeulatuv raamaturiiul. Põrandal akna all hõõgus väike elektripliit päeva läbi, suurt tuult seinad hästi ei pidanud. Keset tuba oli suur söögilaud kuue tooliga. Päevaks olid asemed kaetud kirju sitsiga. Kui daamid õhtul lahti rõivastusid, siis istus Toomas köögis ja tegi suitsu. Kõik koloonialiikmed said omavahel hästi läbi, selle eest hoolitses vanaproua Berta, õiglane, rõõmsameelne, huumoriga ja pisut kindis naine.

(Järgneb)

Väiksemaid REMONTTÖID

majade juures:

elekter, puutööd, torutööd (plumbing), kraanid, klosetid jm.

Helistage — J. MEIUSI 225-3283

ADVOKAADID

ADO PARK, Q.C.
HETHERINGTON, FALLIS & PARK
Advokaadid-notarid
365 Bay St., Suite 401. 363-4451
Õhtuti 447-2017 või 929-3425

ENN ALLAN KUUSKNE
B.M.LL.B.
ADVOKAAT — NOTAR
1 First Canadian Place, Ste. 3450
Tel. kontoris 363-0073
kodus 360-8776
IGAL ALAL

MIHKEL HOLMBERG
B.A., LL.B.
Zammit, Dash & Semple
ADVOKAADID — NOTARID
1240 Bay St., Suite 307,
Tel. 923-2601
Õhtuti 653-4874

TÕNU TOOME
B.A.Sc., LL.B.
ADVOKAAT — NOTAR
Yorkdale Place, 1 Yorkdale Road,
Suite 207
Toronto, Ont. M6A 3A1
Telefon 789-7579
kodus 762-2367

Saime Raatma
SINISED ÕUNAD
ja teisi jutte lastele

RAAMATUPIDAJAD

JOHN E. SOOSAR
C. A.
Chartered Accountant
181 University Ave., Ste. 1802
Toronto, Ont. M5H 3M7
Tel. 864-0099

ARSTID

LEO KANN, D.C.
DOCTOR OF CHIROPRACTIC
212 Dinnick Cr.
Tel. 489-0562

OPTICAL STUDIO Ltd.
R. SCHMID, saksa optik
Suur valik euroopa prilliraame: Zeiss, Rodenstock, Metzler. Spetsialiseerunud contact lenside alal.
1586 BLOOR ST. W. 1 tänav läänepool Dundas'e subway'd
Tel. 535-6252

ELEKTRIK
Sisseseaded, uuendused ja parandused elumajades või ettevõtetes.
Halling 762-9190
Litsents nr. E 1044

Kristina M. Noolandi,
M.A., B.Ed., LL.B.
ADVOKAAT — NOTAR
305 Lake Shore Rd. East
Oakville, Ont. L6J 1J3
Tel. kontoris 844-8581
kodus 820-8836

KUST VÄIKE-ETTEVÕTTED SAAVAD VALITSUSE GARANTEERITUD LAENE?

Kas teate, et umbes 30 protsenti kaupadest ja teenindustest Kanadas tuleb väike-ettevõtteilt.

Nende kontributsioon rahvuslikuks hüveks on nii tähtis, et Kanada Valitsuse poolt on rakendatud erilised programmid järjekindla kontakti säilitamiseks väike-ettevõtetega, et neid varustada eriliste teenimistega. Nende hulgas: Väike-ettevõtete laenuakt (Small Business Loans Act).

Selle akti tõttu võivad teatud ettevõtted saada valitsuse garantiiga laenu kuni $100.000, tagasimakstav riigipanga protsendiga pluss 1%.

Kuni möödunud aasta juunini 128.000 väike-ettevõtte omanikku oli saanud laene rohkem kui $2.7 biljoni dollari väärtuses.

Inimesed, kellel on kaugeleulatuv visioon, võivad alustada oma ettevõttega. See pole kerge. Aga pidage meeles, et on olemas osakond — Department of Regional Industrial Expansion — mis on alati valmis teid üle raskuste aitama.

Lähemaks informatsiooniks selle ja teiste Kanada Valitsuse programmide osas, millest on teile kasu, täitke ja saatke sisse allolev kupong.

Return this coupon to: Publications Canada, P.O. Box 1986, Station B, Ottawa, Ontario, K1P 6G6

Please send me the booklet Canada. Where Else? in:

☐ ENGLISH ☐ GREEK
☐ FRENCH ☐ ITALIAN
☐ CHINESE ☐ PORTUGUESE
☐ GERMAN ☐ UKRAINIAN

NAME: _____
ADDRESS: _____
CITY: _____ PROVINCE: _____
POSTAL CODE: _____
5507-SB-1

Canada

TRANSLATED BY: "Vaba Eestlane"

The Department of Regional Industrial Expansion

CANADA where else?

Canada

Government of Canada / Gouvernement du Canada

VABA EESTLANE

„VABA EESTLANE" on valvel eestlaskonna üldhuvide eest!

Onu tuli siis, kui Sussi oli mitu korda voodist maha kukkunud ja palju kära teinud. Põrandal roomata oskas ta ka juba, see oli naljakas. Aga Jussi autod ja lego-klotsid toppis ta kõik endale suhu. Onu Aadu ei saanud sugugi aru, et Sussiga mängida ei saa.

„Küll ta kasvab, siis on teil tore koos mürada", arvas onu. „Vaata kuidas ta sulle järele ronib! Sussi tahab Jussile pai teha!" Oh kui rumal onu, tema ei tunne Sussit mitte raasugi. Sussi ei teinud pai, ta võttis kahe käega Jussi juustest kinni ja sakutas, ise kilkas rõõmsasti.

„Ai, lase lahti!" hüüdis Jussi. Tal oli kole valus. Suured inimesed naersid, Sussi sakutas veel rohkem. Siis lõi Jussi Sussile plaksti näkku. Kus nüüd tuli kisa! Kõik suured tõrelesid: „Suur poiss! Ei tohi pisikest last lüüa! Kuidas sa nii kuri oled!"

Jussi jooksis kööki ja hüüdis: „Ei ole suur! Ise olete suured! Sussi on loll!" Oli palju seletamist, aga keegi ei võtnud Jussit sülle. Onu Aadu küll puhus haigele kohale juuste all, aga Sussit ta kaasa ei võtnud kui ära läks. Ütles, et jätab emale, muidu ema nutab end haigeks. Viimaks Jussi ei hoolinudki enam Sussist, las ema hoiab teda.

Tuli suvi ja terve pere sõitis maale onu Aadu talusse. Seal oli vähe inimesi, aga palju loomi. Jussi armastas loomi ja toimetas terve päeva lauda ja talli juures. Sussile meeldisid ainult väikesed notsud, tema õiendas nendega. Mõnikord õhtul olid kõik ühte moodi kriimud: Jussi ja Sussi ja notsud.

Jussi ei tahtnud sugugi tagasi linna minna. Lasteaeda ka ei tahtnud. Aga ei olnud midagi parata, hakkas iga päev vihma sadama. Jussi ja Sussi viidi tagasi koju. See oli nende peres alati nii, et talvel elati linnas ja suvel maal.

Seekord polnud linnas talvel vigagi. Tuli lund ja Jussi sai jõuluvanalt suusad. Isa läks Jussiga suusatama. Sussi muidugi suuski ei saanud. Tema õppis just toas kõndima. Ja kõnelema õppis ka. Jussi oli ikkagi suur vend ja Sussi tema väike õde.

Kui uuesti suvi tuli ja Jussi pere jälle maale sõitis, ei olnudki Sussi enam nii rumal kui alguses. Temaga sai juba mõnikord päris hästi mängida. Ainult et ema teda ikka ja alati pidi sülle võtma, see Jussile ei meeldinud. Isa põlvele Jussi küll ronis, aga ema süles lihtsalt ei olnud ruumi. Alati oli seal Sussi ees. Sussi oli ikka veel väike. Aga Jussile öeldi: Suur poiss, ära kiusa! Ühel päeval juhtus imelikke asju. See oli imelik päev.

Ühel päeval ütles ema koguni niiviisi:

„Ma lähen nüüd poodi, vaata sina Sussi järgi. Ma tulen kohe tagasi." Sussi hakkas nutma ja kippus emaga kaasa.

„Tule lähme niidule jäneseid püüdma", ütles Jussi. See meeldis Sussile. Nad läksid lauda taha niidule ja seal istuski mätta kõrval väike jänes ja sõi ristikheina.

„Miks sa eest ära ei jookse?" küsis Sussi, „me tahame sind püüda. Kas sa ei karda meid?"

„Ah, need olete ju ainult teie, kaks pisikest põnni. Mis ma teist kardan", vastas jänku ja sõi edasi.

„Meie ei ole mõlemad väiksed", seletas Sussi. „Mina olen väike ja Jussi on minu suur vend."

„Noh, see nüüd mõne jutt! Meil jänestel on kõik jänesepojad väiksed ja teie olete ka väiksed mõlemad." Kui jänku seda oli ütelnud, ajas ta äkki kõrvad kikki, hüppas mättale ja vaatas hoolega niidu poole. Jussi ja Sussi vaatasid ka. Seal tuligi terve jänesepere: suur jänku-papa ja üsna samasugune mamma ja väiksed jänkud ribu-rada järel.

„Nüüd ma pean koju minema", ütles väike jänes, hüppas vupsti mätta pealt maha ja lidus teistele järele.

Jussi tahtis ka koju minna, aga Sussi ei tahtnud. Tema ajas peale: „Lähme vaatama, kus jänkude kodu on. Lähme metsa." Olgu peale, natuke võiks ju vaadata, arvas Jussi. Nii nad läksidki edasi.

Varsti jõudsid Jussi ja Sussi metsa. Seal oli hämar, kaugemal tagapool paistis päris pime olevat. Lapsed ei olnud veel kunagi üksi metsas käinud. Jänesed olid kadunud, neist ei olnud sabajuppigi näha.

Aga suure halli kivi tagant tuli suur hall loom välja: vana hunt! Hundil oli väsinud ja näljane nägu. „See hammustab meid!" sosistas Sussi ja peitis end Jussi selja taha. Aga hunt ütles:

„Noh, väiksed põngerjad, kas olete metsa ära eksinud? Ma viin teid õigele teeotsale kui tahate."

„Kas sa meid ei kardagi?" küsis Sussi. „See siin on minu suur vend ja mina olen Sussi." Hunt vaatas lapsi tõsiselt ja mõtles järele:

„Ma näen ju, et te mõlemad väiksed olete. Mul on kodus ka mitu poega, need on kõik ühtemoodi väiksed. Väiksed inimeselapsed ei tee meile kurja, meie ei tee sellepärast nendele ka midagi." See oli tõesti hea hunt.

„Kas sa lähed nüüd ristikheina sööma?" küsis Sussi. Aga hundile ristikhein ei meeldinud. Tema läks alla jõe äärde, arvas, et sealt saab pardipraadi.

„Mina tahan ka süüa", tuli Sussile meelde. Nii jätsid lapsed hundi üksinda ja jooksid kodu poole. Juba tuligi ema poest, pani kandekoti maha ja hüüdis:

„Näe, sealt mu väiksed põngerjad tulevadki mõlemad."

Jussi ja Sussi mahtusid täna mõlemad ema käte vahele ära. See oli üks imelik ja tore päev.

AAVIKU-EMMI, PAHA LAPS

Tõnu mängis põrandal klotsidega. Anneli istus laua ääres ja kirjutas sõnu oma koolivihikusse, tema käis juba teist aastat koolis. Tõnu tuli laua juurde, pani ühe klotsi Anneli vihikule ja ütles: „Ma kingin selle sulle."

„Aitäh!" vastas Anneli. „Aga mis ma sellega teen?"

„Tee maja," seletas Tõnu.

„Ühest klotsist ei saa maja teha, peab mitu klotsi olema", õpetas Anneli.

„Homme ma kingin sulle veel ühe", lubas Tõnu.

„Siis sa võid küll kaua oodata, kuni su maja valmis saab", naeris Anneli ja kirjutas edasi. Tõnu läks teisele poole lauda ja heitis põrandale.

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Neljapäeval, 22. märtsil 1984 — Thursday, March 22, 1984

Vaade töömeeleolus olevaile eesti skautlike noorte juhtidele, kes arutlesid igakülgselt suvist maailmalaagrit „Eesti Lipp". Foto: E. Aleve

„Estonia" aastapäevapidu

„Estonia" orkester, kes tavaliselt pidas oma aastapäevapidu külmal jaanuarikuul, valis tänavu kevadise pööripäeva lähedase nädalalõpu, aga ilm oli siiski talviselt külmavõitu. Üle paarisaja külalise võtsid osa peost, mis sisse juhatati „Estonia" orkestri rütmidega.

Peale tervitusmarssi „National Emblems" külalistele, ütles orkestri esimees H. Kasenurm kõigile tere tulemast ja soovis head peotuju. Seda hakkaski orkester Uno Kooki juhatusel pakkuma, mängides õhtu avavalsiks Lehari „Kuld ja hõbe", järgnes Straussi „Uisutajad", „Tromboonide kontrast", kus tromboonisolistideks olid Peter Lima ja Thomas Heinar, „Mängukarude piknik", „By the beautiful sea" ja lõpetas bravuurse P. Vebeli „Kalevite kantsiga", mille oli orkestrile seadnud U. Kook.

Teiseks esinejate grupiks oli trio „Meloodika", koosseisus Heidi Laikve, Linda Laikve ja Evi Valge, kes laulsid viis meeleolulaulu: „Quantoquanto", „Sügislehed", „Kui saabunud kaunis maikuu", „Vana Tallinn" ja „Suudluse õpetus", saatis V. Gustavsoni orkester, kes ülejäänud osas jäi hoolitsema tantsumuusika eest. Kõik laulud oli seadnud G. Laikve.

Arvo Pärdil suur menu New Yorgis

Arvo Pärdi umbes kümnepäevane New Yorgis viibimine pani elama siinsete moodsa muusika austajate ringid. Temaga otsisid kontakti heliloojad, muusikud ja mänedzherid. Tema kontsert, laup. 10. märtsil Alice Tully Hallis (Lincoln Centre), oli ülimalt menukas. New Yorgi peamiselt kaasaegset heliloomingut tuvustava raadiojaama WNYC tuntud reporter Tim Page tegi sel puhul pikema intervjuu kontserdi korraldaja „Continuumi" ühe direktori Joel Sachs'iga. Selles tutvustati Pärti ja anti katkendeid tema loomingust. Mis puutub kontserti korraldavasse, 20. sajandi muusikat interpreteerivasse ansamblisse „Continuum", siis tegutseb see juba 18-ndat aastat (varem teise nime all). Ta on andnud üle 30-ne tagasivaate üksikheliloojate tööst. Nende hulgas nimed nagu Ravel, Debussy, Schönberg, Bartok, Hindemith, Messiaen, Shostakovitsh jt. Samuti on austatud Ameerika moderniste (John Cage, Roger Sessions, Charles Ives, Aaron Copland jpt.). Nüüd on liitunud selle auväärse seltskonnaga ka esimene eesti helilooja Arvo Pärt. „Continuum" võib oma kontosse kirjutada samuti rea meeliköitvaid ülevaate-kontserte. Mainida võiks „50 aastat tagasi: avangard New Yorgis", „Avangard Nõukogude Liidust" jne. Viimati-mainitud kontserdil, 1983. a. sügisel, oli kavas esmakordselt ka Pärdi tööd: „Alinale" ja „Fratres". „Continuumi" direktoriteks on kaks kontsert-pianisti: peale eelmainitud Joel Sachs'i veel Cheryl Seltzer. Tema käsutuses on silmapaistev valik moodsa muusika interpreete nii solistide kui ansambli osas. Pärdi puhul kasutas „Continuum" kuut kõrgetasemelist solisti ja 30-liikmelist ansamblit, keda juhtis Joel Sachs.

Kava koosnes kaheksast Pärdi tööst. Avanguks oli väike meeldiv klaveripala „Alinale" (1976), mida ka Torontos on esitatud. Järgnes 1966. a. loodud kollaazhi-taoline tshellokontsert „Pro et contra" oma kahe huvitavalt vastandatud osaga: esimene lärmakalt kakofooniline, milles osav tshellist ei mänginud mitte üksnes pillikeeltel, vaid kasutas selle külge, põhja — ühesõnaga kõiki selle puuosi. Tormitsevaile lõikudele järgnesid üllatuslikult võimsad koraali-helid. Kolmandaks palaks oli „Tabula rasa", mille üht varianti mängis paar aastat tagasi New Yorgis Inglise Kammerorkester viiulivirtuoosi Gidon Kremeri ja viiolakunstniku Kim Kashkashiani soleerides. Sedapuhku tuli esitamisele 1977. a. loodud originaal-versiooni (kaks viiulit) esiettekanne New Yorgis.

Kontserdi teine osa algas heliloo- ja tutvustamisega, kes pöördus ka ise publiku poole lühikese, hästisõnastatud kõnega. Seejärel tuli ettekandele uudispala: „Continuumi" poolt heliloojalt tellitud eripärane helind kahele klaverile ja sopranile, „Saara oli 91-aastane". Teiseks esiettekandeks oli sel aastal — taas kahele klaverile — loodud „Hümn ühele suurele linnale". Pärt on selle meeleoluka pala pühendanud kahele oma New Yorgi sõbrale. Kava jätkus tuntud viiulile loodud helindiga „Fratres" (1980), mis on pidevalt Kremeri repertuaaris. Kontserdile pani punkti tuntud „Cantus Benjamin Britteni mälestuseks", mis oma leinameeleolulise haprusega on võimeline jäägitult haarama kõiki kuulajaid. Seda helitööd sai Toronto eestlaskond nautida mõne aasta eest Neeme Järvi juhatatud sümfooniakontsertidel.

Sõna „avangard" kohutab nii mõndagi kuulajat. Eriti eestlaste osas. Pärdile ei sobi see termin aga üldse: tema looming on nii laiahaardeline ja eripärane, et selle stiili määramiseks tuleb termin alles luua. Nii kujunes New Yorgi kontsert nagu mingiks avastuseks mille järellainetused pole veelgi vaibunud. „Continuum" ja Arvo Pärdi sõbrad tegid sellele ainulaadsele sündmusele tugevat eelreklaami, nimetades heliloojat „eesti geeniuseks" (mida ta ka on!) ja ära tuues fraase Euroopa lehtedest. Tänu sellele oli publikut erakordselt palju. Eesti keele prevaleerimise järgi otsustades kindlasti mitusada eestlast. Nende hulgas ka eesti ühiskonna juhtivaid tegelasi eesotsas peakonsuli Ernst Jaaksoniga. Vastuvõtt oli siiralt südamlik. Pärast „Cantuse" viimset kellalööki algas erakordselt tugev käteplagin ja suur osa kuulajaskonnast avaldas oma tunnustust andekale helimeistrile püsti seistes.

Kontserdi lõppedes oli soovijail võimalus kohata heliloojat kontserdihalli avaras jalutussaalis. Ruum oli õnnitlejaist ja autogrammi soovijaist tulvil. Nende hulgas ilmselt õnnelik Arvo Pärt.

Eestlastele oli see õhtu suursündmuseks — ameeriklastele ootamatuks üllatuseks.

K. T.

Noortelaagrile saabuvad toetused

Maailmalaager „Eesti Lipp" juhtkonna informatsioonikoosolek

Maailmalaager „Eesti Lipp" juhtkond korraldas suure informatsioonikoosoleku kõikidele gaid- ja skautjuhtidele, kes tulevad laagrisse ja täidavad seal mitmesuguseid ülesandeid. Koosoleku ajaks oli valitud pühapäeva pärastlõuna, et anda võimalust osavõtuks ka Toronto lähemas ümbruskonnas elavatele noortetegelastele. Eesti Maja noorteruum oli täies gaidi- ja skaudivormis rahvast. Elevust oli palju. Miljöö tuletas meelde igaaastast noortejuhtide aastakoosolekut, mis on teatavasti suurim juhtide kokkutulek gaidide/skautide aastakalendris.

Noortejuhtide igapäevane töö toimub teatavasti kinniste uste taga kirikute seltskondlikes ruumes või Eesti Majas, kus kasvatatakse koondustel meie ühiskonna noori. Teised juhid, kes otsese poiste või tüdrukute tööga ei tegele on seotud muude ülesannetega ja moodustavad teenindus-personali.

Eesti Maja noorteruumis olid kõik ja teemaks maailmalaager „Eesti Lipp",

mis toimub teatavasti Kotkajärvel vahetult enne Ülemaailmseid Eesti Päevi Torontos.

Maailmalaager algab laupäeval, 30. juunil ja lõpeb pühapäeval, 8. juulil 1984. Tegelik laagri lõpp on laupäeval pärast suurlõket. Pühapäeva varahommikul alustatakse sõitu Torontosse, et osa võtta keskpäeval Ontario Place'is toimuvast ESTO-84 avamisest ja sellele järgnevast Estoramast. Maailmalaagri „Eesti Lipp" juhtkond teeb kõik, et täita oma lubadust ESTO-84 vastu laagri varakuks lõpetamiseks, kuigi see toob kaasa raskusi. Suurel arvul juhte peab jääma maha Kotkajärvele ja loobuma ESTO esimestest päevadest, et likvideerida telklinna koos selle toitlustamiskeskusega. ESTO-84 peakomitee on lubanud oma kanda võtta bussitranspordi majandusliku osa Kotkajärvelt Torontosse pühapäeval, 8. juulil. Nii töötatakse käsikäes eestlaste suurürituse edukaks läbiviimiseks.

Kõike seda ja muud kuulis juhtkond maailmalaagri suurkoosolekul.

Lühiülevaated tehtud tööst ja kus meie praegu oleme, andsid maailmalaagri juht skm Egbert Runge ja abijuht ngdr Anne-Mai Kaunismaa.

Iga osakonna juht tutvustas nimeliselt oma abilisi ja rääkis tööst, mis tehtud või tegemisel. Sama tegid ka gaid- ja skautlaagri juhid.

Oli küsimusi, vastuseid ja selgitusi. Praegu toimub kõigis mais, kus on malevad, laagrisse registreerimine, mis lõpeb 1. aprilliks. Laagrimaksuks on 105 Kanada dollarit, järgmised perekonnaliikmed tasuvad vähem. Kõik juhid maksavad laagrimaksu ühistel alustel noortega. Selle summa eest toitlustatakse laagriperet, mis on suurim kulu, antakse märgid, laagriraamat, T-särk, laagrileht, auhinnad ja muretsetakse programmivahendid. On arusaadav, et kuidas ka dollareid venitada, neist ei jatku, eriti kui Kotkajärve vajab iga laagri eel kohendamist. Ilmastik teeb ju alati oma töö.

Siin on alati noori hindav eesti ühiskond tulnud appi. Loodetakse, et ka seekord on see nii. Maailmalaagri majandusosakonna poolt juhitav aktsioon on juba kuulnud esimestest toetustest:

T. E. Ühispank 1000 dollarit, Eesti Abistamiskomitee 500 dollarit, Vana-Andrese kogudus 200 dollarit.

Maailmalaagri „Eesti Lipp" suurnõupidamine otsustas üksmeelselt saata kutse enne ESTO't Torontos viibivatele sõjainvaliididele Kotkajärve külastamiseks laagri ajal.

Torm paljastas templivaremed

KAIRO — Äsjane tugev liivatorm Egiptuses on avastanud ühe 2000-aastase kreeka-rooma stiilis templi Siwa oaasis läänepoolses kõrbes. Templil on vaaraolikke kirjamärke ja hieroglüüfe.

ESTO-84 uudis: maakondade päev

Maakondade päeva eeltööd arenevad hästi

Maakondlik Esinduskogu, mis esindab kõiki organiseeritud maakondi Torontos, tuleb tavaliselt kokku üldkoosolekuks iga paari kuu järele, et kuulata aruandeid vahepeal tehtud tööst ja seada sihte järgmiseks paariks kuuks. ESTO-84 aastal on selline informatsioonivahendus eriti olulise tähtsusega.

Maakondlikud organisatsioonid ja nende keskorganisatsioon Maakondlik Esinduskogu on viimastel aastatel leidnud eriti rõhutatud tähtsuse meie ühiskondlikus elus. Olles oma iseloomult ja liikmeskonnalt küll vanema generatsiooni organisatsiooniks, kelle juured ulatuvad kodumaale, on alati püütud kaasa tõmmata eesti noori, kes huvitatud meie rahvuskultuuri säilitamisest ja edasiarendamisest. Seda on tehtud maakondade poolt korraldatud peoõhtuil, killamängudel ja muil kokkutulekuil. Noored on alati reageerinud. Nad on olnud esinejaiks siin ja seal.

Möödunud teisipäeval Eesti Majas toimunud ühel sellisel järjekordsel koosolekul oli palju juttu Esinduskogu uudsest üritusest, mis toimub ühenduses ESTO-84 pidustustega eeloleval suvel. Seda üritust on kavandatud ja ettevalmistatud üle aasta.

Nimelt toimub teisipäeval, 10. juulil Royal York hotellis maakondade päev. Esinduslikus Canadian Room'is serveeritakse lõunasöök 1000-le inimesele.

Pileteid sellele kell 12.00 päeval algavale einele, hinnaga 18 dollarit isikult, saab osta ettetellimise korras ESTO büroo kaudu. Laudu ei ole tarvis kinni panna, kuna kohad on nummerdamata. Piletite eelmüük on läinud seni väga hästi ja pole kahtlust, et Royal York täitub sellel päeval eestlastega igast kodumaa nurgast.

Söömise kõrval ei ole unustatud ka mitte inimesele tarvilikku vaimutoitu. Seda serveeritakse mitmel viisil. Üks neist on meile hästituntud rahvapillide orkester Oskar Haameri juhatusel, kes pakub nii kontserdi- kui taustamuusikat. Teine ettekanne kannab nime „Matk läbi Eestimaa". Sõnalis-muusikaline põimik. Kolmas on rahvustikanditega kaunistatud rõivaste moenäitus Ene Runge korraldusel, teadustajaks Ellen Peterson. See tõotab kujuneda eriti huvitavaks oma uudsuse ja elavate modellide tõttu.

Alates kell 14.30 samal päeval (see tähendab pärast lõunasööki)

toimuvad Royal Yorki mitmesugustes konverentsiruumides maakondlikud kokkutulekud.

Igale maakonnale on reserveeritud oma ruum. Ruumide üüri katteks on osavõtumaks 3 dollarit isikult.

Maakondliku Esinduskogu esimees Johannes Vihma andis koosolekul põhjaliku ülevaate eelpoolmainitud suurürituse läbiviimise korrast, mida täiendasid vastavate sektsioonide juhid. Koosolek leidis, et eeltööd on maakondade küllaliste vastuvõtuks hästi arenenud. On loodud hea kontakt ESTO-84 peakomiteega ja selle üksikute osadega.

Ülemaailmsetele Eesti Päevadele kaasaaitamine selle suurkokkutuleku igakülgseks õnnestumiseks on Maakondliku Esinduskogu ja kõigi maakondade kohus.

Seda demonstreeriti ka üksmeelse otsusega tellida Eesti Lipu Juubelikomiteelt 10 sini-must-valget lippu,

laenata need välja ESTO ajal Toronto linna ilustamiseks ja kasutada neid lippe hiljem oma kokkutulekuil.

Eesti skaudid Aafrika-matkale

Ants Evard ja neli skauti Kilimandzhaaro tippu

Kanada skautide Toronto peakorter organiseerib eelseisval aastavahetusel valitud noorte rühmale 5-nädalase matka Ida-Aafrikasse. Esitatud sooviavalduste alusel toimus skriinimine ja välja on valitud 75 noort ja 13 juhti. Sõelast pääsesid läbi kõik soovi avaldanud eestlasd ja matkale lähevad eesti juhtidest Ants Evard, noortest vanemskaut Martin Pede ja vendurskaudid Tõnu Voitk, Chris Medri ja Erik Türk — neist kolm esimest Lembitu Malevast, kaks järgnevat Kalevi lipkonnast. Matka kulminatsiooniks on ronimine Aafrika kõrgeima mäe — Kilimandzhaaro igilumisesse tippu.

Toronto peakorter kavandas matka juba mõne aja eest ja kavakohaselt toimub see mitmesuguste firmade toetustega, nii et osavõtjail tuleb omal tasuda ainult umbes tuhat dollarit. Matkagrupi suurus on piiratud ja sooviavaldused tulid esitada juba paari kuu eest. Nüüd on tehtud osavõtjate valik. Viis eestlast, kes esitasid sooviavaldused, kuuluvad kõik valitute hulka.

Matkagrupp koosneb kahest rühmast — üks vanemskautide (rovers), teine vendurskautide (venturers) jaoks. Rühmade juurde kuuluvad vajalikud juhid. Grupp lahkub Torontost pärast 1984. aasta jõule ja viibib matkal viis nädalat, jõuab tagasi jaanuari lõpul.

Matkatakse Ida-Aafrikas, peamiselt Tansaania ja Keenia territooriumil, kus asuvad maailma suurimad metsloomade kaitsepiirkonnad.

Loodusvaatluse kõrval on sihiks tutvuda Aafrika probleemidega, kohaliku elanikkonnaga ja tutvustada Kanadat. Valiku teostamisel vaadati, et osavõtjad oleksid füüsiliselt tugevad ja esinduslikud.

Matka lõpp- ja kõrgpunktiks on ronimine Aafrika kõrgeima mäe — Kilimandzhaaro tippu. Kilimandzhaaro koosneb kolmest kustunud vulkaanist, mille tipus valitseb igavene talv. Kibo, üks neist vulkaanidest, moodustab mäe kõrgeima tipu — 5895 meetrit merepinnast. Kilimandzhaaro jalamil laiub troopiline vihmamets ja kaugemal on savann — Aafrika rohtla, hiigelsuurte loomakarjadega. Jõulu ajal on lõuna-poolkeral, seega ka seal, parajasti suvi.

Matkaks kvalifitseeritud eesti noormehed on kõik väga tublid skaudid. Medri ja Türk käisid möödunud aastal ka Kanada Jamboreel Albertas. Ants Evard — Lembitu Maleva sekretär ja vendurite rühma — mõõgameeste — vanem, oli Alberta jamboreel Eesti esindusrühma juht.

Ta on väga erakorraline ja mitmekülgse tagapõhjaga skaudijuht, kes astus skaudiks Saksamaal, siis tegutses aastaid Austraalias kohalike ja hiljem eesti poistega.

Kanadas ühines Lembitu Malevaga. Eelseisval suvel on ta „Eesti Lipu" maailmalaagris vendurite all-laagri juht.

Dr. Marvin Langer, M.Sc., O.D., F.A.A.A.S.
Doctor of Optometry
teatab, et
Dr. ROBERTS VAGNERS, O.D.
Doctor of Optometry
on ühinenud temaga koostöötamiseks
OPTOMETRISTINA
151 Bloor Street West, Suite 345
(2 ust idapool Avenue Road'i)
Kokkuleppeks aja suhtes helistada tel. 922-4121

Aidake kaasa „VABA EESTLASE" levikule, sellega aitate kaasa eesti keele säilitamisele!

Ermi Soomet
TULUMAKSULEHTEDE täitmine
Kokkuleppeks helistada 247-3150

BON AIR APPLIANCE SERVICE
PARANDAME
külmutuskappe ja pliite — igat liiki
★ 31 aastat tööpraktikat ★
Tel. 533-9334